

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPITE VOJNE
BONDE

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
porna organizacija
v Ameriki

Posluje že 51. leto

DELUJMO ZA
DOSEGO
40.000 ČLANOV!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1918

NO. 39 — ŠTEV 39

CLEVELAND, O., 27. SEPTEMBRA (SEPTEMBER), 1944

VOLUME XXX — LETO XXX

Jednotina 50-letnica v Barbertonu

Kakor je bilo že parkrat na kratko poročano, bodo tri tukajšnja Jednotina društva 30. sept. in 1. okt. obhajala 50 letni jubilej naše K. S. K. Jednote. V soboto zvečer, 30. sept. ob 7. se prične banket, po istem pa sledi program z govori in petjem.

Dosedaj se je priglasilo že več glavnih uradnikov in uradnic KSKJ. da nas posetijo na omenjeni večer; med drugimi gl. uradniki pride tudi brat Louis Železnikar, pomožni tajnik, ki bo kot zastopnik Jednote glavni govornik na banketu. Sestra Mary E. Polutnikl, gl. nadzornica nam je tudi obljubila, da nam bo zapela par mičnih pesmi.

Program bo zanimiv in ne predolg; po istem sledi ples in prosta zabava.

Drugi dan, na nedeljo 1. oktobra bo ob osmih petah sv. maša za žive in pokojne člane(ice) vseh treh naših tukajšnjih društev št. 110, 111 in 243, zlasti pa še za naše člane-vojake. Radi tega ste naprošeni vsi člani in članice omenjenih društev, da se gotovo udeležite te sv. daritve in se spomnite v molitvi naših pokojnikov, posebno pa naših pokojnih bratov-vojakov za druge pa prismo, da bi se kmalu zdravi in zmagovito vrnili domov.

Seveda je dolžnost Vas vseh, da se udeležite tudi sobotne proslave; žrtvujte nekaj v dober namen, saj bo ves slučajni preostanek te prireditve namenjen našim članom-vojakom, ko se vrnejo domov. Radi tega upam, dragim sobratje in sestre, da ne bo manjkalo niti enega. Pripravljalni odbor se trudi izvršiti slavnost na najboljši način, zato pa tudi Vi storite svojo dolžnost.

Odbor prav prijazno vabi naše prijatelje, sobrate in sestre KSKJ iz sosednjih nasebin, da nas obiščete omenjeni večer. Prireditve se vrši v farni dvorani na Hopcan Ave., to je v stari cerkvi, ki je predelana v dvorano.

Vas vse skupaj bratsko pozdravljam in Vam kličem: "Na svidenje dne 30. septembra!"

Za pripravljalni odbor:

Joseph Lekšan

POZOR VIDOVC!

Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ v Clevelandu prijazno vabi na prihodnjo sejo 1. okt. ob 1:30 pop. v stari šoli vse očete članov-vojakov tega društva, katerih je okrog 100. Na tej seji bo namreč odkrita lepa Spominska tabla v zborovalni dvorani članom-vojakom v počast. Torej pridite!

STAVA NA IZVOLITEV ROOSEVELTA

Chicago, Ill. — Znani tukajšnji politikar Frank Stone je zadnji čas zelo zaposlen in bo gotovo še bolj do 7. nov. ko se vršijo predsedniške volitve. Stone namreč prejema stavo \$11 na \$5 da bo sedanji predsednik Roosevelt, zopet izvoljen, oziroma, da bo porazil svojega tekmeča gubernerja Deweya. Skupni znesek te stave znaša dosedaj že \$50.000.

Novi grobovi v Clevelandu Mary Bensa

Dne 18. sept. po polnoči je umrla na svojem domu Mary Bensa, roj. Komič, stara 54 let. Stanovala je na 15918 Huntmere Ave. Doma je bila iz vasi Vipolže pri Gorici, odkoder je prišla v Ameriko pred 31 leti. Tukaj zapuša žalujočega soproga Antona, brata Johna in Komicka, v stari domovini pa tri sestre.

Math Valentič

V ponedeljek dne 18. sept. je umrl Math Valentič, star 57 let. Doma je bil iz Cetingrada v Slavoniji, odkoder je prišel v Cleveland pred 41 leti. Stanoval je na 6509 Edna Ave. Bil je član društva France Prešeren št. 17 S. D. Z. Tukaj zapuša soprogo Mary prej Opalek roj. Intihar, štiri pastorki: Mary Kromar, Ella Skoda, Josephine Vehar in Ano Opalek in dva pastorka: Franka in Henrya Opalek.

Josip Sedej

Po kratki in mučni bolezni je umrl v Huron Rd. bolnišnici Joseph Sedej, star 61 let, stanujoč na 713 E. 160. St. Tukaj zapuša žalujočo žalujočo soprogo Filomeno roj. Lokar, hčeri Danico in Dorothy, sestro Mary Leskovec, brata Johna in Jakoba v Lemontu ter več drugih sorodnikov. Rojen je bil v vasi Hlabiče, fara sv. Trije Kralji, kjer zapuša več sorodnikov. Tukaj je bival 34 let

Michael Epavec

Po kratki in mučni bolezni je umrl poznani Mihael Epavec, stanujoč na 15238 St. Clair Ave. Tukaj zapuša žalujočo soprogo Mary roj. Sernel, otroke: Mary, Johna in Rose, sestro Mary Kalister, po pol brata Matta ter več sorodnikov. Rojen je bil v vasi Koče fara Slavina, kjer zapuša brata Franceta in sestro Franciško.

Louis Hočevar

V soboto zjutraj je padel po stopnicah z drugega nadstropja Louis Hočevar, star 55 let. Odbeljan je bil takoj v Charity bolnišnico, kjer je podlegel težkim poškodbam v nedeljo popoldne ob eni. Stanoval je na 5377 St. Clair Ave. Doma je bil iz vasi Radovlje, fara Bučka, odkoder je prišel v Cleveland pred 31 leti. Tukaj zapuša sestro Josephine Belle.

John Kness

24. septembra je na potu v cerkev nenadoma umrl John Kness, star 59 let. Stanoval je na 16118 Parkgrove Ave. Doma je bil iz sela Fratrovci na Hrvaškem, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Tukaj zapuša soprogo Antonio roj. Skarje, sinova Rev. Marcel Marinskia, ki je franciškan v Lemontu, Ill. in S/Sgt. Johna, ki se nahaja v Alaski, štiri hčere: Sister Raphael, ki se nahaja v samostanu v Millvale (Pa.), Angelina poroč. Gliha, Julia poročena Barrett in Ana Marinská ter vnuke in pravnuke.

POT DO BERLINA

Z dnem 23. sept. je imela zavezniška armada z zapadne strani (od Arnheima) do Berlina še 305 milj.

Ruska armada od Varšave še 310 milj.

Armade z italijanske fronte pa 580 milj.

Vesti iz slovenskih nasebin

Louber, Pa. — August Lowrance in njegova žena sta 13. avgusta srečno všla smrti. Ob eni uri ponoči se je v East McKesportu na njun avto zvrnil 22 ton težak "trailer." Avto je ves zmečkan in ni več za rabo. Oba sta bila prepeljana v bolnišnico v McKesport, kjer sta dobila prvo pomoč. Mr. Lowrance je bil le malo pobit in je šel že delat, dočim je morala žena ostati v bolnišnici za par tednov.

Cliff Mine, Pa. — Dne 22. avg. se je v rovu težko ponesrečil Matevž Ušeničnik. Ob stenju ga je pritisnil jamski vozček. V kritičnem položaju se nahaja v bolnišnici Mercy v Pittsburghu.

Duluth, Minn. — Dne 25. avg. je tukaj umrl Sam Korach po kratki bolezni. Star je bil 61 let, rojen v Jugoslaviji in v tem mestu se je nahajal od leta 1910. Kolikor je znano, ne zapuša nikogar.

Krayn, Pa. — Družina Matija Rus je bila obveščena od vojne oblasti, da je 18. avg. padel na bojišču v Franciji njih sin Joseph, star 22 let. Najprvo se je bojeval v Franciji, odkoder je bil poslan v Francijo. Poleg staršev zapuša tri sestre.

Chicago. — Po kratki in mučni bolezni je 16. sept. umrl v bolnišnici St. Anthony Frank Stare, star 46 let in rojen v Gorici vasi pri Ribnici. Zapuša ženo, sestro Frances Mihelich in brata Johna v Chicagu, v starem kraju pa eno sestro in štiri brate; če so še živi.

Luzerne, Pa. — Tukaj je umrla 6. avg. Polona Kodra, stara 55 let, doma iz Zgornjeja Tuhinja pri Kamniku, podomace Mazelova Polona. Zapuša moža, tri hčere in tri sinove, od katerih sta dva v vojni, eden v Franciji, drugi v Italiji. Dve hčeri, obe poročeni, živita v Clevelandu, marveč Mary Zakrajšek in Anna Urankar. Zapuša tudi štiri vnukinje in vnuka.

Gilbert, Minn. — Mrs. Roza Debelak je prešla iz Washingtonu obvestilo, da je njen mož John Debelak 18. avg. podlegel ranam, katere je dobil v bojih v Franciji 10. avg. Star je bil 32 let.

Sheboygan, Wis. — Umrl je Blaž Čuvan, star 57 let in rojen na Vranskem, Štajerska. V Sheboyganu je prišel leta 1910, kjer je živel do smrti. Zapuša ženo in dva sinova, enega doma, drugega v ameriški armadi. — Rozi Jelenc, ki se je nahajala več kot dva meseca v kliniki Mayo, Rochester, Minn., se je vrnila domov. V kliniki je srečno prestala dve operaciji. — Vida Remšak, 12 let stara hčerka znanega rojaka Franka Remšaka, je bila na mestu ubita, ko je potniški vlak treščil v avtomobil, v katerem se je peljala v šolo. Anton Jachinski, Litvinec, ki je vozil avtomobil, je bil tudi ubit, njegova pastorka Vilma pa je dobila težke poškodbe in nahaja se v bolnišnici. — Joe Gorenc, ki je bil naznanjen kot pogrešanec, ko so ameriške čete invadirale Normandijo, je postal staršem od nekdaj kablagram, v katerem pravi, da je živ in zdrav. Joe je služil pri padalcih.

West Newton, Pa. — Frances

Novi slovenski zdravnik v Clevelandu

Dr. Leonard J. Janchar

25. t.m. je dobil zdravniško diplomu na Western Reserve univerzi, dr. Leonard J. Janchar, ki je prej graduiral iz John Carroll univerze. Na 1. oktobra bo nastopil zdravniško službo v St. Vincent Charity bolnišnici.

Novi slovenski zdravnik je sin spoštovane družine Mr. in Mrs. Frank A. Janchar, ki stanuje na 620 E. 94. St. in je stričnik Rev. Ludvika Viranta, župnika v Madisonu. O. Njegova mati Terezija je iz poznane Justine družine iz Loraina, oče je pa sin pokojnih Antona in Amalije Janchar.

Ob graduaciji je dr. Janchar dobil tudi komisijo prvega poročnika pri zdravniškem koru v rezervi.

Mlademu slovenskemu zdravniku in njegovim staršem čestitamo ter mu želimo mnogo uspeha v njegovem težavnem poklicu, s katerim bo lajšal stanje trpečemu človeštvu.

Poština za special delivery bo višja

Washington. — Predsednik Roosevelt je podpisal postavbo, ki zvišuje pošto pristojbino za special delivery za 3 cente za pisno in pakete, ki tehtajo manj kot dva funta. Dozdaj je bila pristojbina 12 centov. Obenem bo pa znižana zavarovalnina na pošiljke od 5 na 3 cente za vrednost \$5 in manj. Zakon stopi v veljavo 1. novembra. S tem bo dobila pošta \$3,286,000 več dohodkov.

KONGRES JE NA POČITNICAH

Washington, D. C. 21. sept. — Vsled bližajočih se predsedniških volitev so se podali člani kongresne zbornice domov. Ako ne nastane kaj posebno nujnega, bodo začeli zopet zborovati 14. novembra, torej teden dni po volitvah.

Zadnji dan je bilo v obeh zbornicah soglasno sprejeta resolucija, da naj vsi narodi in vse države na svetu uvedejo način svobodnega tiska, izmenjave novic in da naj časopisje deluje za svetovni mir.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK

Turk je položila izpit kot bolničarka. Učila se je tri leta v šoli bolnišnice Mercy v Pittsburghu. Njen brat Tony se nahaja kot vojak v Franciji od meseca junija.

Število ameriških vojnih žrtev se večja

Washington. — Iz podatkov zveznega vojnega departmента z dne 14. sept. je razvidno, da znašajo izgube naše oborožene sile na vseh bojiščih do omenjenega dne 389,125 mož.

V kopni armadi je bilo izmed teh 62,357 ubitih, 172,042 ranjenih, 48,181 ujetih in 45,036 pogrešanih.

V mornarici pa je bilo v isti dobi 24,450 ubitih, 23,064 ranjenih in 9,929 pogrešanih, 4,466 pa je ujetih.

To so izgube armade in bojne mornarice.

A je še precej drugih. Trgovska mornarica n. pr. beleži da je izgubilo v njeni službi življenja 722 pomorščakov, 4,521 je pogrešanih in 560 je ujetih.

To so velike izgube, toda v primerjanju z izgubami Rusov, pa tudi Angležev, Poljakov itd., pa niso tako visoke. Rusi sami n. pr. so izgubili v tej vojni po cenitvah zavezniških statistikov samo na bojiščih šest in pol milijona mož, še veliko več pa civilnega prebivalstva.

IZ DOMŽALSKEGA OKRAJA

New York. — Naš ugledni Michael Pirnat iz Ridgewooda, L. I. N. Y., predsednik pevskega društva "Slovan" v Brooklynu, je pred dnevi iz starega kraja prejel sporočilo, da mu je že pred dvema letoma umrla njegova mati v Jaršah v visoki starosti nad 90 let. Poročilo tudi pravi, da so bili vsi Francoslovci, kakor se pravi podomace pri Pirnatovi hiši, izseljeni na Bavarsko.

Mr. Pirnat je prejel tudi pismo po Rdečem križu, ki mu naznanja, da je Tolmajner, ki je bil pred mnogimi leti v New Yorku dobro poznan, umrl in da je Riedl župan v Ihanu.

Mr. Pirnatu, Mrs. Tessie Kováč, roj. Pirnat in ostalim sorodnikom naše sožalje. — "G.N."

IZUMITELJ LETEČIH BOMB ARETIRAN

London, 21. sept. — Daily Mail poroča, da je bil Georges Claude, francoski znanstvenik, aretiran v Nancyju. Trdi se, da je on izumitelj letelih bomb, katere so Nemci sipali na London in druga angleška mesta. Claude je znan kot rojalist in je bil v vrsti prvih Francozov, ki so se izrekli za kooperacijo z nemško okupacijsko silo po kapitulaciji Francije pred Nemčijo.

AMERIČANI UJELI NEMŠKEGA GENERALA

Glavni zavezniški stan. — Nedavno je oddelek 7. ameriške armade v južnoiztočni Franciji ujel nemškega generala majorja D. Rodowskija, ki se je skrival v kleti nekega farmerja. To je že 10. nemški ujeti general.

NESREČNA DRUŽINA

New Britain, Conn. — Tu živeli delavec Martin Goulko je dne 6. julija v znanem požaru Ringling cirkusa v Hartfordu, Conn., izgubil ženo in dve hčerki, dne 9. sept. je pa prejel uradno obvestilo, da je bil njegov sin poročnik Burton T. ubit v bitki na Francoskem.

Italijani kaznovali vojne zločince

Rim, 21. sept. — Pietro Caruso, rimski policijski načelnik zadnje štiri mesece nemške okupacije, je bil nocoj obsojen na smrt. Ustreljen bo jutri v hrbet, tako se glasi obsodba.

Roberto Occhietto, njegov tajnik, je bil obsojen na 30 let ječe, ker je sodeloval z Nemci.

Caruso je bil spoznan krivim, da je izročil Nemcem 50 italijanskih talcev, ki so jih Nemci potem postrelili; da je pograbil civiliste za nasilno delo v delavskih bataljonih; da je vdrl na ozemlje Vatikana v cerkev sv. Pavla, kjer je njegova policija pograbila vojake in civiliste ter da je poslal svojega tajnika in druge, da so šli v nemško sabotažno šolo.

Njegov glavni pomočnik, direktor ječ — Donata Carreta, je bil linčan od naroda še v ponedeljek.

Tribunal je sestojal iz osem Italijanov, ki so proglasili obsodbo po dveh urah presoje.

Državni tožilec Berlinguer je označil Carusa kot pravcato divjo zver. Caruso se je izgovarjal, da je samo sledil nemškemu ukazom.

London. — Berlinski radio je izjavil, da bo usmrčenih 40 italijanskih talcev za smrt Carusa, ki so zdaj v rokah italijanskih fašistov za nemško linijo v severni Italiji. Med prijeti talci je tudi Jose Togliatti, katerega brat je zunanji minister v sedanji italijanski vladi premierja Bonomija.

ANGLEŠKA MESTA ZOPET RAZSVETLJENA

Manchester, Anglija. — Dne 15. sept. je bilo naše mesto po preteku več let zvečer zopet razsvetljeno, ker ni več strahu od strani sovražnega bombardiranja. Ta večer je ljudstvo na slovesen način praznovalo kar na cestah s petjem in plesom, nekateri so bili tako navdušeni, da so drogove svetilk kar objemali in poljubovali. Posebno radovedno so zrl razsvetljene ulice mlajši otroci, pri mnogih je bilo to prvič v njih življenju. Druga obrežna mesta širom osrednje Anglije so bila 17. sept. zopet razsvetljena.

DEWEY IN ROOSEVELT BO STA GOVORILA V CLEVELANDU

Voditelji republikanske, tako tudi demokratske stranke države Ohio so določili povabiti tekmo kampanje svojega predsedniškega kandidata v Cleveland, da bi tukaj govoril. V ta namen je že najeta dvorana mestnega avditorija za 31. okt. za gubernerja Deweya, dan 2. novembra pa za predsednika Roosevelta, obljubljeni je, da prideta za gotovo.

VELIKE VOJNE IZGUBE NEMCEV

Glavni vojni zavezniški stan. — Tukaj se sodi in računa, da so Nemci od znanega zgodovinskega dneva ali invazije dosedaj že izgubili en milijon svojega vojaštva deloma ubitih, ranjenih ali pa odvedenih v vojno ujetništvo.

Kratke vojne vesti

V ponedeljek je pričelo obstreljevati in bombardirati Porenje v Nemčiji tisoče zavezniških topov in letal, da omečajo nemške postojanke pred napadom, dočim je zavezniški glavni stan pozval slovenske delavce-sužnje v Nemčiji ter njihove organizirane celice, naj se pripravijo za udar, kajti "ura akcije je napočila."

Divizija angleških padalcev, ki je že pred devetimi dnevi odskočila iz letal v okolici nemškega mesta Arnheim, kjer so jo Nemci popolnoma obkolili in odrezali od vsake zunanje pomoči, se še vedno hrabro bori ter odbija nemške napade. Položaj te divizije je bil kritičen oziroma je kritičen še sedaj, toda pomoč se naglo bliža, ker ji mečejo angleška in ameriška letala živež in potrebščine, neka angleška armada pa prodira z vso naglico proti Arnheimu, kjer tiče v pasti angleški padalci.

Prodiranje Rusov

Ruske armade so vdrlje že globoko v Češkoslovaško, dočim so druge ruske kolone, katerim pomagajo Rumunci, vdrlje v ozemlje predvojne Ogrske. Ogrski diktator, admiral Horthy, je že poslal Angležem in Amerikancem prošnjo, da bi slednji dovolili Madžarski premirje.

Rusi so medtem že tudi osvobodili Estonijo ter druge ogromne komplekse baltiškega ozemlja, kjer bodo Nemci kmalu popolnoma izčiščeni.

Na poljski fronti so Rusi vdrlji že preko Visle v Varšavo, kjer so se združili s poljskimi partizani, katere so doslej ruski, angleški in ameriški letalci zalagali z orožjem.

Rooseveltov govor v ruskem časopisu

London, 25. septembra. — Moskovski radio poroča, da je Pravda objavila v celoti govor, katerega je govoril predsednik Roosevelt v soboto večer.

NAPREDEK PARTIZANOV

London, 23. sept. — Oddelki jugoslovanske osvobodilne armade, katere poveljnik je maršal Tito, prodirajo proti Belgradu, glavnemu mestu, z dveh strani, poroča radiopostaja Svobodna Jugoslavija.

Pred nekaj tedni je Tito naznanil, da so partizani udrlji v predmestja Belgrada. Ti so se morali umakniti pod pritiskom nemških protinapadov. Izgleda, da zdaj večja partizanska sila prodira proti mestu.

GENERAL EISENHOWER OKREVAL

Na odredbo zdravnika je moral general Eisenhower počivati skoro dva tedna, sedaj pa je zopet popolnoma okreval in izvršuje svoje posle v svojem glavnem stanu nekje v Franciji.

Najvišji glavni stan je sicer še vedno v Londonu, toda general Eisenhower hoče vedno biti v najožjem stiku s svojo armado. Sedanja njegov glavni stan je najbrže zadnji v Franciji; prihodnji bo na nemškem ozemlju.

DROŠTVENA NAZANILA

DROŠTVO SV. MIHALJA
BROJ 122, PITTSBURGH, PA.

Braće i sestre, malo sam zaostal, a vi ste još više, koji se ne sjećate svojih društvenih sjednic i društvenih asessmentov. Ja neznam, kako to možete podneti; ja sam taj, da je meni sve teško nositi ono, kaj nije moje, niti mogu potrošiti ono, kaj ne mogu platiti. Daklem vas, koji se ovo tiče umoljavam, da uvažite in se ravnaite po točnosti. Sada če biti 9 mesečni proracun za 1944, pak vas molim, da podmirite svoj dug društvu i to najkasnije do subote 10. a. m., 30. sept., ako čete, da vam budo knjige čiste, do istih nadzorni odbor ne vidi, i da vam vašeg imena ne čita na sjednici 8. okt., jer to bilo uprav sramoto ovaj čas, kada imate "plenty" novaca.

Dalje, pripravajte se naše proslave 50 godišnjice naši dviju najstarijih jugoslov. organizacija u Ameriki, to je KSKJ. i HBZ. I naše društvo želi proslaviti to redku priliku sa zabavo na 29. oktobra u dvorani hrvatske crkve sv. Nikole u Millvale; zato svi člani jedne i druge organizacije se složno pripravajte i istu posjetite u što v većem broju došli od blizu i daleko. Program če biti obavljen tje dan pred zabavom.

Prošli sjednicu 10. sept. nam je bil veliki dan i velika sjednica, jer smo primili 10. novi članova 8 odraslog i 10 mladeškega oddelka. Temu članstvu bio kao kapitan naš brat George Maričić, komu ide vrila zahvala od društva i Jednote. Svi ovi i oni, koji budu pristupili na dojučerji sjednici 8. okt. se budu smatrali kao zlatotjubljeljni članovi KSKJ.

A sada, ovi tje dan na petak 29. sept. dolazi sv. Mihalj, patron našeg društva, takodjer patron 20 naši članova, kojim je krstno ime Mihalj (Mišak). Ja vam čestitam i želim zdravje i sreću a vi se nas sjetite mesec dana kasnije, na 29. okt., onda ćemo slaviti zajedno i Vaš imendan, a vi se priredite, da nas dobro "potrivate" Bog Vas živi!

Sa sobratskim pozdravom,
Matt Brozenič, tajnik

DROŠTVO MARIJA POMOC
KRISTJANOV ST. 165,
WEST ALLIS, WIS.

Prosim članice da pridete na prihodno sejo v nedelje 1. oktobra ob 2. uri popoldne. Zdaj je vreme že bolj hladno in lahko pridete za par ur.

Opomnila vas bom zopet, da katera še ni plačala \$1.00 naklade za našo blagajno, da storite to do drugega meseca, to je zato, ker nismo imele nobene prireditve za leto 1944.

Poročam tudi da je društvo zopet kupilo \$100 U. S. War Bond.

Sedaj imamo 30 članov pri vojakih od našega društva, molimo vsi, da bi bil kmalu konec te strašne vojne.

Vesela sem tudi poročati, da nas je sedaj 504 članic in članov v obeh oddelkih, to je res že lepo število za našo tako malo naselbino. Zdaj pa še ne prej delujmo, da bo nas še več!

Na bolniškem listu so: Justine Schuster in Elizabeth Uhan, in njima želimo ljubega zdravlja.

Globoko sožalje izrekamo naše sestre Mary Kopac in družini nad izgubo ljubljene sina Cpl. John Kopac, ki je dal svoje mlado življenje za domovino v starosti 25 let, ubit je bil meseca avgusta v Italiji.

Sosestrskim pozdravom,

Mary Petrich, tajnica.

DROŠTVO KRISTUSA KRALJA
4. 226, CLEVELAND, O.

Dragi mi člani in članice! Kaj ne, hitro gre mesec h koncu; še par dni, pa bo tudi september za nami. Zdaj, ko je nastopila jesen in jenjala vro-

čina, bo bolj prijetno in ugodno na društvenih sejah. Res, zadnja seja 3. sept. ni bila tako dobro obiskana, zato vas pa prosim in vabim, da pridete na prihodnjo, v nedeljo dne 1. okt. ob 2 pop. zborujemo v posloppju starega Narodnega Doma na St. Clairju.

Zadnjič sem obljubila napisati nekaj o zgodovini našega društva. Iz zapiskov je posneti, da je bilo to društvo pred leti zelo popularno ali znano v clevelandski naselbini. Škoda, da pogrešamo danes nekaj njegovih začetnikov, na primer Jožeta Grdina, glavnega ustanovnika, tako tudi Johna Sušnika, vnetega društvenika in dobrega govornika oba sta namreč drugam prestopila, škoda! Naše lepo društveno ime je baje izbral svoječasn kaplan fare sv. Vida, sedanji župnik v Barbertonu Rev. Matija Jager.

Društvo Kristusa kralja je zaslovelo, ker je pred leti v Narodnem Domu priredilo veličastno pasijonsko igro ob docela polni dvorani. Te predstave se je udeležil tudi clevelandski škof Schrems, zatem je bila še enkrat ponovljena. Samo krasne obleke za to igro in scenerija je veljala nad tisoč dol. Prvič je bil v glavni vlogi Kristusa znani igralec Louis Oblak, tudi zaveden član društva.

Kako je pa kaj danes pri društvu? Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da odпустimo našim članom-vojakom za dva meseca asessment kot božično darilo. V ta namen so darovali razne zneske sledeči: Fr. Janša, Anton Klančar, Mary Zupančič, Angela Mencin in Frank Lovšin. Kdor izmed drugih želi tudi kaj v to svrhu prispevati, naj izroči denar naši sestri tajnici na njenem domu, ali pa na seji.

Nedavno smo iz blagajne zopet kupili en vojni bond za \$25, dobili smo namreč \$15 naklade od Jednote izza zadnje kampanje, kar se je delno porabilo za nakup bonda.

Na bolniški listi se še nahajata naša sestra Emilija Drobnič, želimo ji, da bi kmalu okrevala.

To je vse za danes, morda drugi mesec se zopet kaj oglašim če ste zadovoljni? Še enkrat vas vabim na prihodnjo sejo.

S pozdravom,
Mary Zupančič, poročevalka.

DOPISI

PITTSBURGH, PA. SE
ZOPET OGLAŠA

Pittsburgh, Pa. — Farane in prijatelje tukajšnje župnije Marije Vnebovzete bo gotovo zanimala vesela novica, da se je naša fara rešila 47 letnega cerkvenega dolga.

Ko je naš sedanji župnik Rev. Matej Kebe nastopil mesto svojega prednika, je bilo še \$49,000 dolga; kaj ne, velika svota za dobo 38 let staro cerkev? Toda Father Kebe se ni ustrašil ne dolga in ne dela; zaupal je v nove farane in njih radodarnost. Prva skrb je bila pridobitev bivših faranov, ki so se o dnas ločili, da bi prišli nazaj v svojo slovensko cerkev, na ta način bi bili vsi Slovenci in Slovenke pod enim cerkvenim krovom. Trdi se, da kdor drugam zahaja, se nedrži prelepega slovenskega gesla, "Svoji ki svojim!" To velja v vseh narodnih in tudi v cerkvenih odnosih.

Naj bo še omenjeno, da ta dolg ni bil izplačan samo z nedeljskimi kolektami v cerkvi, ampak prirejale so se tudi v ta namen razne zabave. Zdaj, ko bo dolg izplačan, nam bo bolj lahko misliti na zidavo nove cerkve, ki nam je nujno potrebna, ta je stara že 47 let in poleg tega še lesena.

Prvi farni shod za gradnjo nove cerkve se je vršil febr.

1943. Takrat se je določilo izdajati tozadevne kuverte za prispevke h gradnji nove cerkve. Ker se pa cerkvenemu odboru in g. župniku zdi, da bi vzele se precej časa za potrebo vsoto čakati, da nam kdo kaj sam prinese, zato je cerkveni odbor na seji 17. sept. t. l. sklenil uvesti začetkom okt. 1944 s hišno kolekto v ta namen. Naj torej vsak faran in faranka v to svrhu daruje mesečno \$1.00, s tem odpadejo vse dosedanje izredne prireditve, ki so znašale v cerkveno blagajno za vsak Vaš dolar le 33 centov.

Pri tej priliki prosimo vse naše farane in druge rojake, bodite naklonjeni onim, ki vas obiščejo na Vašem domu glede kolekte. Zlasti pa še prosimo naše bivše in oddaljene farane, da stopijo v našo vrsto ter nam pomagajo postaviti novi hram božji, ki bo v ponos in čast vsem Slovencem in Slovenkam po zapadni Pennsylvaniji.

Upam, da ta naš oklic ne bo glas upijajočega v puščavi, ampak da bo imel uspeh, za kar se vsem darovalcem že vnaprej zahvaljuje g. župnik in cerkveni odbor.

Farni zapisnikar

Slovenska šola S. N. Doma
v Clevelandu

V nekaj tednih, natančni datum bo objavljen pozneje, se prične s poukom slovenščine v Slovenski šoli S. N. Doma na St. Clair Ave. Z letošnjo sezijo stopa Slovenska šola SND v 21 leto nepretrganega pouka slovenščine.

To naznanilo naj bi sprejeli starši otrok z radostjo, ker se jim zopet nudi prilika priučiti svoje otroke v naši šoli slovenskega jeziku in to popolnoma brezplačno. Kot vsa prošla leta, se tudi letos ne bo računalo nobene šolnine za otroke. Slovenska šola je za vse slovenskih staršev otroke popolnoma prost. Glavno je, da se v velikem številu poslužite te prilike in da vpišete svoje otroke v šolo in potem skrbite, da se bodo redno udeleževali pouka, ki se bo vršil ob sobotah po dnevi.

Čast mi je predstaviti javnosti učiteljico Slovenske šole S. N. Doma za sezijo 1944 — 1945 in to je gospa Antoinette Simčič, bivša učiteljica v tej šoli, dolgoletna tajnica društva Naprednih Slovencev št. 137 SNPJ, pevka pri Glasbeni Matici in režiserka pri dramskem društvu Ivan Cankarju. Ona je pred časom precej let z velikim uspehom učila slovensko mladino v Slovenski šoli SND, ki so danes že vsi odrasli, večina od teh že oženjeni in očetje in matere ter vojaki na raznih svetovnih bojiščih. Gospa Simčič ima velike sposobnosti učiti in voditi mladino v pravo smer. Bila je prva režiserka pri dramskem društvu Ivan Cankarju, ko je razdelila vloge narodne igre Legionarji v roke svojim bivšim učencem in z njimi dosegla krasen uspeh na odru S. N. Doma. Da, v mladini je bodočnost in tega se v polni meri zaveda gospa Simčičeva. Zato imamo vsi, ki poznamo njene vrline, veliko upanja, da bo zopet uspešna, kot je bila pred leti, v svojem učiteljskem poklicu v razredih Slovenske šole S. N. Doma na St. Clair Ave. Vsi ji želimo obilo uspeha!

V Slovensko šolo SND se lahko vpiše otroke do starosti 16 let iz celega Clevelanda in okolice. Ni treba, da živite samo v okolici našega Doma. Dobrodošli ste v Slovenski šoli SND iz vseh naselbin tega okraja. Saj imamo dovolj prostora v Domu za vse učence, ki se hočejo učiti slovenščine. Odvisno je sedaj samo od vas starši, da gledate na to, da za gotovo svoje otroke vpišete v šolo in da jih redno pošiljate k pouku.

Bolj sedaj kot kdaj poprej je važno, da vpišete in pošljete svoje otroke v Slovensko šolo SND, da se prične vsaj nekoliko slo-

venščine, kar jim bo prav gotovo kdaj prav prišlo v življenju. Pregovor pravi: kar se je Janežek učil, to Janež zna. V Evropi Slovani mogočno vstajajo in se izkazujejo kot največji junaki sveta. Zato naj nas ne bo sram nikoli, da smo potomci tega odličnega hrabrega rodu in naj bo sedaj nas vseh Slovencev sveta dolžnost, da gledamo na to, da se naši otroci vsaj deloma prične slovenskega jezika.

Letos se bo podalo na odru S. N. Doma tudi božičnico z mladino — učenci Slovenske šole S. N. Doma, pod režijo gospe Simčičeve in sicer v nedeljo 24. dec., ki je že rezervirana. Važno je, da imate vsi ta dan v mislih in da se udeležite predstave, ker s tem daste veselje mladini do nadaljnjega pouka in obenem pomagate do finančnega uspeha prireditve, od katerega je odvisna Slovenska šola SND.

Starši, ako hočete, da bodo znali vaši otroci slovensko, tedaj jih za gotovo vpišite sedaj v Slovensko šolo S. N. Doma, v uradu tajnika doma Mr. John Tavčarja, 6409 St. Clair Ave. Zaželjivo je, da vpišete otroke v šolo čimprej mogoče, da se ve potem pripraviti zadostno število knjig in drugih potrebščin za šolo.

Letos se bo rabilo v Slovenski šoli SND kot glavno učno knjigo Dr. F. J. Kernovo Slovensko — angleško berilo, katerih je precejno število podaril Dr. Kern Slovenski šoli, ki se tudi še vedno živo zanima za naše prosvetne zadeve v S. N. Domu. Dr. Kernu se Prosvetni odbor SND iskreno zahvaljuje za velikodušni dar, ki bo rodil dober uspeh.

V tej seziji se bo rabilo tudi v Slovenski šoli majhno berilce, ki ga je sestavil in pred leti rabil kot učitelj v Slovenski šoli SND pokojni Edvin Primoshic. To delo bo mimografirano in se bo naredilo le omejeno število zvezkov, na podlagi števila prijaviteljnih učencev. V tem berilu je v jedru zapopadeno vse tisto, kar smo že leta in leta želeli, da bi seznanili naše otroke. O tem berilu bom pisal več v naslednjem dopisu.

Za Slovensko šolo S. N. Doma,

Erazem Gorshe, tajnik.

MEDENI PIKNIK VELIK
USPEH

Lemont, Ill. — Letošnji medeni letni piknik je uspel kakor do sedaj še noben. Gotovo so radovedni rojaki širom Amerike, ki so pri njem pomagali, kako je uspel, zato naj nekoliko poročamo o njem.

Vse je šlo tako po sreči, da se je očividno videla na celi prireditvi Marijina pomoč, za katere čast je šlo v prvi vrsti. Čisti dohodek je namreč namenjen kritju stroškov za slikanje in okrasitev njene romarske cerkve Marije Pomagaj tu na

naših ameriških Brestjah.

Ze pred piknikom se je videla ta očividna njena pomoč v številnih pismih, v katerih so rojaki iz cele Amerike pošiljali svoje prispevke v prodaji in v kupu tiketov za nagrade, ki so bile razpisane. Pregledal sem ta pisma in v njih se vidi jasno, kako ameriški Slovenci ljubijo svoj Marijin dom v Lemontu in kako radi in z veseljem pomagajo in žrtvujejo zanj. Bog je dal izredno lepo vreme. Ze par dni prej je bilo vreme lepo. Na dan piknika je bil pa vroč dan, ki je že sam vabil rojake od blizu in daleč na piknik, še bolj pa na romanje in obisk Marije Pomagaj. Čč. sestre so napekle cele košare "lecta": fantičkov, punč, konjičkov, petelinčkov i. dr., da je izgledalo kot doma v starem kraju na romarskih shodih. Okrasile so tudi razne stojnice z zelenimi vencii. Priprave za piknik na farmi so se vršile celi teden popreje, kjer sta bili zlasti pridni Mrs. Hoge, mati Fathra komisarja in Mrs. Ferenčak iz Chicaga, katerima gre v veliki meri zahvala za njuno veliko in požrtvovalno delo. Napekle so tudi veliko okusnih slovenskih potic.

Ze zgodaj popoldne so začeli prihajati rojaki v množicah deloma z avtomobili, deloma z busi, da je bil griček kmalu poln udeležencev. Zlasti velika je bila udeležba iz Chicaga, fare sv. Štefana, kjer je Rev. F. Edward za ta dan priredil tudi letno farno romanje v Lemont k Mariji Pomagaj, za kar gre njemu in vrlim Chicažanom posebno priznanje. To romanje je dalo celi prireditvi romarski značaj, česar so bili in udeleženci zelo veseli. Ob 11. je daroval na oltarju pred lursko votlino pri jezeru na gričku slovensko sv. mašo sam Father John, ki je ta dan obhajal tudi svoj 74. letni rojstni dan, h kateremu mu iz srca čestitam in želimo še mnogo let tako krepkega zdravlja, kot ga uživa sedaj, da bi nam še mnogo medenih piknikov priredil. Letošnji je ravno dvanajsti, ki jih je do sedaj priredil. Slavnostno pridigo je imel Rev. Aleksander iz So. Chicaga. Posebno lep je bilo, ko so chikaški romarji pred sv. mašo prišli na griček v procesiji pod vodstvom F. Johna, F. Edwarda in F. Aleksandra, med molitvijo sv. rožnega venca.

Po sv. maši se je razvila prav posrečena in pristrčna zabava, ki bo ostala vsem udeležencem v dolgem spominu. Mrs. in Mr. Košnik in Mrs. in Mr. Sever so prodajali sladki med in ga hitro vsega razpečali, kar ga je bilo. Mrs. Jalovec je imela v svoji oskrbi razprodajo in razdelitev dobikov s pomočjo rojaka iz lepe Gorenjske. Udele-

ženci so prišli iz raznih okoliških držav. Celo iz daljnega Sheboygana sta prišla Mrs. in Mr. Šircel, oče in mati Fathra Cirila, s svojima dvema hčerama in dvema sinovoma.

Šele ob večernem mraku se je začel hribček prazniti. Vsi so odhajali domov veseli in zadovoljni z upanjem, da bo za prihodnji piknik že vojne konec in bo narodu mogoče v še večjem številu priti na piknik in počastiti Marijo. Popoldne se je srečnim delilo dobikte; ki so jih udeleženci odnesli sami domov, drugim po Ameriki pa so bili razposlani takoj drugi dan in so ji gotovo že dobili.

Franciskanska družina se prav lepo zahvaljuje vsem pomagačem na pikniku, ki so tako

požrtvovalno pomagali, da so bili gostje dobro postreženi in da je šlo vse v redu. Enako se pa tudi zahvaljujemo vsem rojakom širom Amerike, ki so a prodajo in nakupom tiketov tako dorežljivo in požrtvovalno pomagali, da se je dosegel tako lep uspeh. Father John mi je pa povedal, da se je pri sv. maši pred lursko votlino spominjal vseh teh dobrotnikov in prosil Marijo Pomagaj, da do brega v ta namen vsem stoter-no povrne, kar so storili.

Br. F. Xavier Paton

Privatne, bratske in družabne organizacije morejo premoženje svoje organizacije investirati v Obrambne bonde in znamke (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je mirno v Gospodu zatisnil svoje trudne oči naš preljubi oče

Jerry Simonich

ki je zapustil ta svet 7. septembra 1944. Rejen je bil pred 75 leti v vasi Jugorje, fara Suhor v Belokrajini, v Ameriki je bival okoli 55 let, njegova žena je umrla pred enim in pol letom, kamor ji je tudi on sedaj sledil. Iz srca se zahvalimo vsem, ki so nam kaj pomagali v njegovi težki bolezni in ob njegovi zadnji uri.

Pred vsem smo dolžni srčno zahvaliti častitemu gospodu Rev. Danielu Gnidici, ki so ga večkrat chiskali v njegovi težki bolezni in mu podelili svete zakramente, in tudi za ganljivi govor pri pogrebnih sveti maši.

Prisrčna hvala vsem, ki so ga prišli kropiti in moliti sveti rožni venec pri njegovi krsti; vsem tistim, ki ste se udeležili pogrebne svete maše in ki ste za spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče. Najlepša hvala Mr. Johnu Germu, ki mu je zapel lepo nagrobno "Blagor mu, ki se spočije."

Posebno lepa hvala vsem tistim, ki ste darovali za svete maše, ki bodo pokojnega spremljale še na onem svetu. Hvala lepa tudi vsem tistim, ki ste darovali lepe cvetlice na njegovo krsto.

Najlepša hvala vsem tistim, ki ste hodili moliti sveti rožni venec v kapelico za osem dni, posebno Mrs. Frances Vovk, ki je molila naprej.

Vas vse bomo ohranili v vednem spominu, in ljubi Bog naj vam stotero povrne z vsem dobim na tem in na onem svetu.

Vam pa, preljubi oče, želimo večni mir in pokoj. Veliko ste trpeli; naj Vam bo usmiljeni Jezus dober plačnik; počivajte v miru božjem in večna luč naj Vam sveti.

Zalujoči ostali:

JOSEPHINE SIMONICH, HELEN KRAŠOVEC in

JOHANA JAMNIK, hčere

JOHN, JOSEPH in LOUIS SIMONICH, sinovi

7 vnukov in 1 pravnuk

Pueblo, Colorado, 22. septembra 1944.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNEGA SOPROGA,
DRAGEGA OČETA IN LJUBEGA BRATA

Andrew Jelencich-a

ki je preminul dne 15. septembra 1943. Doma je bil iz Medijmura, star 60 let in član društva št. 1 KSKJ.

Leto dni je že minilo
kar počivaš v grobu tam;
tuga naša nepozabna
pa razjeda srca nam.

Črna Te gomila krije,
hladen veterc Ti šumlja,
nam pa solza z lica rosi,
tuge ne uteji srca.

Ljubi soprog, dragi oče,
mirno spavaj pod zemljo,
nam pa želja še ostane,
da se enkrat združimo.

Zalujoči ostali:

JULIJA, soproga

MARY, hči

DVA BRATA in ENA SESTRA v stari domovini

Berwyn, Illinois, 13. septembra 1944.

A Music Lover's
Delight . . . by

**AMERICA'S FINEST
TAMBURITZA ORCHESTRA**

In an Attractive Album of Three Records
Six Tunes You Love!

ALBUM No. C-11

WE SELL DIRECT-TO-YOU BY MAIL AND GUARANTEE SAFE DELIVERY

SEND NO MONEY!
Just fill out and mail coupon today. When album reaches you, pay postman \$3.00 and few cents postage. EASY! FAST! SAFE!

CORONA MUSIC CO.
Box 603, Pittsburgh 30, Pa.
Please mail me Albums C-11. I will pay postman \$3.00 plus postage.

Name _____
Address _____
City _____ State _____

MARITZA MOJA (Vocal)
ANGELINA (Vocal)
TRIGLAV WALTZ (Orchestral)
DEKLE TKO BO TEBE TROSTAL (Vocal)
RADNIČKI POZDRAV (Orchestral)
CIGANKA SAM MLADA (Vocal)

Directed by MATT L. GOUZE

WRITE TODAY FOR YOUR ALBUM

ONIM

Kam obrne naj se ljudstvo naše;
Iztrpljeno, objokano in s tugo preobloženo.
Nate, name, na vse brate, sestre naše,
Da gorje bo delno zajezeno.

Amerika, dežela odprtih src,
Za tirane polna trdih bre,
Kateri del smo tudi mi,
Pripravljaj, da se dobro delo st'ri.
In mi, ob strani ne stojimo,
Src naših, za božjo voljo,
ne zaprimo,
Prošnje ljudstva naš'ga, ne odbimo.

V vrste, z domovino novo!
In pomoč trpečim donesimo!

Če srce, ti je trdo, mrzlo in jekleno,
Če pogled na grozo, imaš zakrit le z mreno,
Če vrata k srcu, si zaprl malomarno,
Da usmiljenje, se v srce ne prikraje,
In tam, ne moti, tvoje čudne sreče,
Ter slediš, kamor skopost te vleče,
Boš našel, pred seboj črno steno,
S tipom prsta, otipal boš kopreno.

Ko narod že, skoval bo pot in prešel na varno.

Vest ti govori, če jo imaš?
Povdarjaš, da, in to dobro znaš.
Očita ti, sili te, velevala ti,
In ti si gluha, kdo naj sledi?

Ljubši novci, ki jih imaš,
Tvoji so, in ni jih več, če jih oddaš.
Pojoča malo, poljubi jih,
Pogladil mehko, v zameš odhiti,
Porineš v slamo, sedi na njih,
Ko drugi daje, držiš Ti jih.
Lahko pa pride, da kesal se boš,
Poskušal nekaj uspel ne boš,
D'nar je d'nar, če ga 'n koš,
Ko pride ura, se ločil boš.

Vsi novci tvoji, ves tvoj denar,
Ne odtehta čina, kot majhen dar.
Zapri srce, le bodi slep,
Preziraj bol, denar je lep.
Počasi hodi, pot navzdol,
Doseži dno, kot butast vol.
Uživaj srečo, šteje denar,
Ki moral biti tvoj bi dar.

Med tem pa ti naj vest še peče,
Podžiga naj te, do večje sreče,
Ker v samotni, sam in prazen,
Se stiskal boš, kot vsa go-lazen.
Preradi se in vidi zlo,
Prebudi se in odprti moš-njo.

Odvzemaj malo in daj v dar,
Prideni delež na njih oltar.
Spoznal boš srečo, odbil gorje,
In našel mir, če le je kje.

Narod tvojih, tava v bedi,
Obrazki otrok, so strašno bledi,
Obleka vseh je razcapana,
A vera v zmago neomajana!

Vsi stopimo k domovini,
Nihče od nas, naj se ne hlina.
Niti eden naj ne odreče,
Ne odrine naj roke prose-če.

Dajmo jim, kar mor'mo dati,
Ni se treba obotavljati.
Mati kliče, sestra prosi,
Brat krvavo glavo nosi.
Očeta morda krije zemlja,
In otroci, nagi, bos.

Mi še tega ne poznamo,
Dober dom in mir imamo,
Tudi ni se treba bati,
Da bo v gozdu treba spati.
V zahvalo za te dobrote,
Spomnimo se na sirote,
Ki po divjih poljih spe,
In se skrivajo, beže.

Ignac Musich
"Glas Naroda"

NEKOLIKO ZGODOVINE DRUŠTVA NAJSV. IMENA FARE SV. JOZEFA OB 25 LETNICI

(Piše Michael Hočevar)

Joliet, Ill. — Po prvi svetovni vojni se silno širilo brezboštvo po raznih delih sveta; sovražniki Boga so se zarotili uničiti vse versko življenje, najhujše je trpela katoliška Cerkev; preganjali so duhovnike, uničevali cerkve in njene ustanove z namenom, da dosežejo njihov cilj. Tedajni sv. oče papež Benedict XV, škofje in višji cerkveni dostojanstveniki so videli, da preti velika nevarnost vernikom po celem svetu. Začeli so opominjati verne narode na to, ter priporočati da naj se verniki združijo v boju proti naraščajočemu brezboštvo. Zlasti so apelirali na mo-že, da naj nastopijo javno v obrambo Kristusovih nauk. Posebno so priporočali, da naj mo-že in mladeniči pristopijo v organizacijo Najsv. Imena, da v skupnem češčenju dajo za-ščeno za žalitve Boga in z le-pim zgledom branijo Njegove zvišene nauke pred sovražni-kom.

Na klic Kristusovega na-mestnika na zemlji so se mo-že zlasti v svobodni Ameriki od-zvali, ter po župnih začeli us-tanovljati društva Najsv. Imena in se je ta stara lepa verska organizacija zopet poživila. Ta-ko se je na pobudo tedanjega župnika, nepozabnega Father Plevnika ustanovilo meseca ok-tobra leta 1919 društvo Najsv. Imena tudi v naši fari sv. Jo-zeфа. Da so se tedajni naši mo-že zavedali resnih časov, kaže dejstvo, da je na prvi seji pri-stopilo 83 mo-ž in ob slovesnem sprejemu meseca novembra 1919 je društvo štelo že 157 članov.

Prvi uradniki društva so bi-li: Predsednik Anton Golobich, podpredsednik George Stonich, tajnik Mihael Uršich, zapisni-kar Pavel Lavrich, blagajnik Joseph Muhich, reditelj Louis Janzekovich, zastopnika John Pazderz in Anton Stefanich. Društvo je določilo, da vsak član plača 10c na mesec v dru-štveno blaginjo ali \$1.20 na le-to. Društvene seje in skupno sv. obhajilo se vrše vsake tri mesece. Za vsakega umrlega člana se plača eno peto sv. ma-šo, člani se vdeležijo pogreba po možnosti, ter se plača tudi en avtomobil za spremstvo na po-kopališče. Dalje je društvo do-lučilo, da bo po svoji moči ved-no podpiralo cerkev sv. Jozeфа in pomagalo v dobrodnele ver-ske namene.

Kmalu si je društvo napra-vilo svoja pravila, ter je lepo napredovalo pod vzornim vod-stvom Father J. Plevnika in te-dajnega odbora. Med prvimi člani so bili jako aglini: Anton Golobich, George Stonich, Mi-hael Uršich, John Pazderz, Pa-vel Lavrich, Josip Zalar, John Butala, ki je pozneje dolgo let vodil poslej tajnika z vso vne-mo; dalje je bil jako delaven za društvo Frank Terlep z Hickory St. in tako je še danes. V splošnem so bili vsi člani delavni za društveni napredek, za kar so dosegli jako lepe us-pehe, kar je bilo v čast in korist fari sv. Jozeфа. Leta 1924 si je društvo kupilo krasno bandero, ki je še danes v ponos članom in fari.

(Konec prihodnjič)

AGITIRAJTE ZA MLADIN SKI ODDELKI

VABILO NA CERKVENI BAZAR

Denver, Colo. — Naznanja se vsem Slovencem in Hrvatom v Denverju ter okolici, da bo-mo imeli pri naši fari Kraljice sv. Rožnega Venca bazar, kakor navadno vsako leto; isti se vrši po sledečem redu dne 8., 12., 14., in 15. oktobra. Torej pro-sim in vabim v imenu našega cerkvenega odbora vse denver-ske rojake in iz bližnjih nase-lbin, da se udeležite tega bazar-ja, kjer bomo imeli veliko no-venke stvari. Kdor bo srečen bo dobil za eno desetico \$20 ali pa še več.

Gotovo je večini naših faranov znano, da je pri cerkvi še precej dolga, zato je treba, da VSI pomagamo po svoji moči, da se ta dolg zniža. Želja našega g. župnika Rev. Judnicha, tako tudi cerkvenega odbora je, da se odplača vsaj "mortgage" na cerkvi. Zdjaj so boljši časi za delo; vsak kdor je zdrav lahko dela in tudi primerno za-služi; tekem depresije je bilo to bolj težavno. Zato še en-krat apeliram na naše rojake, da pridete na ta bazar, da bo več uspeha, vsi farani bi se morali udeležiti te prireditve!

Dalje imamo več naših ro-jakov na fatmah v okolici in tudi te prosim, pridite na naš cerkveni bazar; pa se boste zo-pet lahko sešli s svojimi do-mačini in znanci, poleg tega boste pa tudi pripomogli dobri stvari—svoji cerkvi.

Bazar se vrši v šolski dvorani kakor vsako leto; poleg do-bitkov se bo prodajalo tudi pi-jačo in prigrizke.

Torej dragi rojaki, dajmo se udeležiti VSI, da ne bodo samo delavci in delavke v dvorani. Strmimo se raed volje za odpla-čilo cerkvenega dolga!

Na svidenje in najlepše po-zdrave vsem:

George Pavlakovich,
tajnik cerkvenega odbora

APEL NA PITTSBURŠKE SLOVENCE IN SLO- VENKE

Pittsburgh, Pa. Vlada Zdru-ženih držav nam je končno da-la dolgo pričakovano dovolje-nje za zbiranje in delitev relif-ni pomoči za jugosl. narode. S tem nam je dana prilika, da hi-tro stopimo v akcijo, da zbere-mo kar več mogoče obleke in de-narja za nakup zdravil in hrane za sestrane narode v Ju-goslaviji. Zavedati se moramo, da mora priti prva pomoč od svojih ožjih rojakov in sorod-nikov, od bratov in sester v Zdr. državah. Vemo, da bo naš narod moral prestati še veliko gladu in mraza, ako jim takoj ne pošljemo obleke in drugih potrebščin. To smo jim obljub-ljali in to moramo sedaj takoj izpolniti in rešiti kar se še da rešiti.

Ustanovljen je odbor, kate-rega naloga je, da hitro stopi na delo in zbere čimveč obleke in denarja za nakup hrane. Vsak dan bodo potrkale na va-ša vrata naše marljive žene in dekleta. Izročite jim vse kar imate pri rokah vrednega in porabnega, da se zopet obleče in nahrani vsaj tiste reveže, ka-tere je osvobodila armada iz-trgala iz Hitlerjevih klešč. Vedno smo skrbeli, če bo sploh kdo ostal še živ, a sedaj vemo, da so mnogi ostali pri golem življenju, toda oni prosijo na-šo pomoč, hitro pomoč, katere jim ne smemo odreči pod nobe-nim izgovorom.

Zbirati relifno pomoč okrog naših rojakov in prijateljev drugih narodnosti ni lahka stvar, toda naše požrtvovalne ženske in dekleta se ne ustraši-jo nobenega truda. Vse so sprejele to nalogo z velikim navdušenjem in veseljem, ker se zavedajo, da bo ta pomoč rešila marsikatero življenje, da jim bo ta pomoč viliha nov upa-nje in veselje do življenja. Za-to apeliramo na vse rojake in rojakinje, da se izkažejo vred-ni sinovi in hčerke našega slav-

nega naroda, da gredo našim ženam in dekletom vsestransko na roke, da jih toplo sprejmejo in v pomagajo pri tem težkem delu. Od složnega in skupne ga delovanja je odvisna vsa re-lifna pomoč in vse kar bomo storili v tem oziru, bo še ved-no premalo, ker beda in po-manjkanje je nepopisno.

Dalje apeliramo na ostale mo-že, žene in dekleta, da se nam pridružijo in pomagajo pri tem človekoljubnem delu. Vabimo tudi Slovence in Slo-venke iz bližnje okolice, da se nam pridružijo in zbirajo ob-leko in prispevke.

Vsaka slov. družina, vsak po-sameznik naj da takoj, naj da toliko, da ga bo zabolelo. S tem bomo storili našo—sveto dolž-nost in čast do svojih trpečih bratov in sester v stari domovi-ni.

Katerine Rogina,
tajnica društva št. 81 KSKJ

VABILO NA SEJO JPO-SS ŠT. 3.

Chisholm, Minn. — Naša po-družnica JPO-SS bo imela sejo v nedeljo, 1. okt. v Mestni dvorani (City Hall) ob 7. zvečer, na isto je vse naše cenjeno slo-vensko občinstvo prijazno vab-ljeno.

Dragi mi rojak, rojakinja! Tvoj oče, Tvoja mati, brat ali sestra in prijatelji v stari do-movini Ti v duhu kličejo: "Po-magaj nam, dragi sin, hči ali prijatelj! V teh strašnih ča-sih ko se dogajajo nam, nedlož-nim nepopisne težave in gor-je!"

Na tej seji se bomo kaj po-govorili za te naše reveže on-stran morja. Zima se jim bli-ža, treba jim bo obleke in drv, pa kako ista pripeljati domov, ker so jim kruti Nemci pobrali vso živino. Pridite, da boste slišali kako delujemo tukaj na Chisholmu za te, usmiljenja vredne rojake v naši nesrečni stari domovini. Ako vam ni mo-goče priti na sejo in če želite kak denarni prispevek poslati, pošljite ga po pošti na tajnika podpisane te podružnice.

Na društvenem polju v obče prav lepo napredujemo. Kdor še ni nikjer zavarovan, naj pri-stopi k začetnici ali materi vseh slov. podpornih organiza-cij—K. S. K. Jednoti, dobri ka-toliški organizaciji, ki vam ra-da, točno pomaga v raznih ne-prilikah. Pristopite zdaj, ko ste še zdravi!

Zima se nam bliža, zato se bo treba preskrbeti s kurivom, da se bomo potem pri peči gre-li. S tukajšnjimi novicami ni-sem dobro znan, ker se vsled bolezni le bolj doma držim.

S pozdravom do vsega Jed-notinega članstva. Na svidenje na seji prihodnje nedelje!

Louis Ambrozich,
tajnik JPO-SS št. 3,
402—6th St. SW.,
Chisholm, Minn.

ŠE JE ČAS

Detroit, Mich. — Radio po-staja "Svobodna Jugoslavija" je 13. septembra t. l. v imenu maršala Tita podala v sporo-čilu Amerikancem jugoslovan-skega porekla tudi sledeče: "Ogromna je vaša zasluga, ker ste s svojo neumorno aktivnost-jo uspeli odkriti pred svetov-no javnostjo pravo resnico, da narodno osvobodilno gibanje s svojo vojsko in partizanskimi odredi, prav od početka vodi nadčloveško borbo za osvobo-ditev svoje domovine in za us-tvaritev nove in srečnejše Ju-goslavije. Moji sonarodnja-ki in jaz sam, se vam najprisr-čnejše zahvaljujem v imenu našega naroda, ki je dal in še ved-no daje strahovite žrtve za do-sego tega cilja. Prepričan sem, da boste tudi v bodoče na-daljevali s pomočjo naši ma-terjalno razorani domovini, da se obnovi iz razvalin in mizeri-je, katero so povzročili fašis-tični napadalci."

Bratje in sestre! Komu gre po pravici ta zahvala—če smo iskreni, le mali peščici. V de-

cembru 1944 bo 2 leti, kar ima-mo Slovenski ameriški narodni svet. Detroit z okolico je bil prvi, ki je osnoval podružnico in nosi št. 1 na kar smo lahko ponosni. Naša naselbina ima okrog 2000 Slovencev—a v na-ši podružnici pa je na žalost le 161 posameznikov in 9 društev v letu 1943, 20. sept. 1944 pa ima podružnica le 138 posa-meznikov in 6 društev, ki so prispevali za SANS v tem letu. Od teh je 22, ki so prispevali le po \$1.00, 2 po \$1.50 in 4 po 50c. Prosim vse te, da pri-spevajo v tem letu vsaj še to-liko, da bo skupno \$2.00, t. j. letna članarina. Sedaj, ko je zaslužke dober, se ta malenkostni znesek lahko pokloni v prid našim nesrečnikom v sta-ri domovini.

Vsak Slovenec in vsaka Slo-venka se mora zavedati, da je dolžnost nas vseh pomagati ko-likor pač moremo. Ko bo SANS zaključil svoje delo, bo izdana spominska knjiga z imeni vseh onih, ki so imeli srce za svoj narod in darovali, da ublažijo gorje in pomagajo graditi no-ve domove in srečnejšo Ju-go-slavijo. Sramota za vsakega, kogar ime ne bo v tem sezna-mu, ki bo zgodovinski svdok, onega velikega časa, ko je ne-sebičnost prevladala samoljub-je in smo si bili bratje in se-sre v pravem pomenu besede.

1. oktobra t. j. prvo nedeljo ob 2-ih popoldne ima podruž-nica št. 1 SANSa sejo v Slo-venskem delavskem domu na 437 S. Livernois.

Osvoboditev Slovenije in Ju-goslavije je na vidiku. Važno je, da se vsak, kdor le more udeleži seje. Imamo več važnih točk na dnevnem redu. Po seji bo javna dražba zelo lepega darila, ki ga je poklonila zna-na napredna rodbina trgovca Louis Urban-a.

Veliko dela nas čaka, treba je, da vsi, društva, kot posa-mezniki, pomagamo, da bomo v istini zaslužili zahvalo velike-ga jugoslovanskega voditelja maršala Tita in našega juna-skega naroda v stari domovini.

Lia Menton, tajnica,
podružnice št. 1 SANSa

VAŽNO PISMO IZ STARE DOMOVINE

"Prosveta" št. 181 z dne 15. sept. je objavila nastopni do-pis, oziroma pismo iz stare do-movine:

"Kenosha, Wis. — Prilagam vam pismo, ki sem ga prejela iz stare domovine dne 28. av-gusta. Pisal ga je moj brat. Silno sem bila iznenadena, ker so mi ga poslali ameriški avi-jatiki. Oni so se namteč spu-stili na tla s parašutniki v bli-zini doma mojega brata. Ko sem ga prečitala in pokazala tudi drugim, so mi vsi svetova-li, naj ga pošljem Prosveti, ker je zelo zanimivo, posebno ker so ga poslali ameriški vojaki.

Mary Kastelic.

Pismo se glasi:

"23. marca 1944

Draga sestra!

Pišem ti nekaj vrstic o na-šem življenju. Dne 19. marca je priletelo nešteto ameriških letal nad Celovec in so bom-bar-dirali več mest. Eno letalo je bilo zadeto in padlo na Adam-čovo senožet na Golici. Letalci so se s padali rešili in prišli v roke partizanom, kateri jih bo-do poslali nazaj v Ameriko. Jaz jim bom dal to pismo, da ga ponesejo tebi. Ako ga boš res dobila, te bo gotovo razveselilo. Opisal ti bom malo o našem nesrečnem življenju v Evropi.

Imeli smo vsega dovolj, do-klar smo bili v Jugoslaviji, ven-dar smo mislili, da nam ne bo hudo, ako zavladajo nad nami Nemci, toda smo se pošte-no zmotili. Preden so vdrli v našo domovino, so vsi pripove-dovali, da so to dostojni in kulturni ljudje. Toda kmalu so pokazali, kaj so. Čez štiri dni po zlomu Jugoslavije smo mo-rali iti vsi od 14. leta naprej na preiskavo in so nas pričeli pre-iskovati, ali smo nemškega po-

kolenja ali ne. Za tega so ugo-tovili, da je Nemec, za drugega, da je Jud. In jeli so ljudi iz-seljati in preganjati. Ljudje so se pričeli bati in pobegnili so v gozdove. Tiste ljudi imajo sedaj za komuniste. Ako pa jih zasačijo, jih nabasajo v avto-mobile in odpeljejo v Begunje, kjer so veliki zapori in jih ob-sodijo na smrt. Neverjetno je in nepopisno, koliko danes tr-pi naš slovenski narod.

Iz vasi Hrušica so nekega dne naložili na avtomobil skoro sto oseb ter jih odpeljali v Begu-nje. Čez nekaj dni pa se je po-nesrečil neki nemški oficir v avtomobilu, zaradi tega so šli takoj v Begunje in naložili 34 Hrušičanov na avtomobil, jih nato odpeljali v Hrušico in jih tam na licu mesta postrelili, poleg njih pa tudi nekaj oseb in Jesenic in drugih krajev. Za vsakega Nemca pade 10 Slo-vencev. Ko so pa partizani pri-šli iz gozdov in ubili župana na Jesenicah, so kaznovali 50 oseb in tako so že tisoči padli in pre-lili svojo nedolžno kri. Ne mo-rem ti opisati nemškega barba-rizma.

Pri nas v Rovtah so pobrali duhovnike, advokate, trgovce, njih nato preselili in zaplenili njih imetja. Vse so pokrali in zvozili v Nemčijo. Mnogi so od-šli v gore in tam žive kot divja-ki, zdaj pa prihajajo h kme-tom, da dobijo živež. Imenu-jejo se partizani. Nemci so uka-zali, da jih moramo takoj na-znaniti, ako jih vidimo. Toda kdor se predrzne in jih na-znani nemškimi oblastim, tega partizani ubijejo, kdor pa jih ne, tega pa Nemci odpeljejo v Begunje v zapore in ga do smr-ti pretepejo, ga žgejo z gore-čim železom, trgajo nohte, re-žejo nosove in ušesa. Nikoli v vsej zgodovini se ni noben na-rod tako kruto in barbarsko ob-našal kot se Nemci v naši do-movini. Niti Turki niso kaj takega počeli.

Kosov Jože je šel v gozdove, a vsled tega so izselili v Nem-čijo njegovo ženo in 20-letno hčer. Najstarejši sin pa je bil v bolnišnici operiran na slepič, a Nemci so prišli ponj, ga od-peljali v Begunje in ga ustrelili. Najbrže se še spominjaš Štefelinove Lenke. Ona je ime-la štiri sinove. Najmlajši sin Tonček je šel k partizanom in jih izdajal Nemcem. Sedaj ga partizani iščejo na domu, a on se skriva pred njimi. Toda do-mov ni prišel, temveč je pri nemški policiji. Ustrelili pa so Lojza Pavelna, Lenko pa na smrt pobili, na to pa zažgali hišo.

Tako je življenje pri nas. Nemci obkoliijo cele vasi in jih zažgejo in čestokrat zgore lu-dje in živina. Nešteto je takih prizorov. Razumljivo, da nas ne veseli, da bi se šli borit za Nemčijo za tako življenje. To življenje je slabše kot pekel. Vojakujejo se po gorah in po-kopališča so po vseh gozdovih. Tisoče letal leta nad nami in odnesel to pismo, je dejal, da so tisti dan razbili pet mest. Tisoče in tisoče družin je brez strehe, na tisoče jih je lačnih, stisnjenih pa so v gozdovih in umirajo v krvavih bojih.

Betelov Jožek je bil poklican k vojakom pred letom. Šel je na rusko fronto, a tam je bil samo mesec dni in ni o njem ne sluha in ne duha. Tako je pri nas: polovica mladih fantov je pobegnila v gozdove, druge pa so odvele Nemci in sedaj umi-rajo na raznih evropskih boji-ščih. Jaka Betelov je sedaj na Koroškem in doma Joža sam težko dela, a Stanko pa je še premlad. Tončka je močna, ka-kor si bila včasih ti, in poma-ga. Mati je zdrava in hodi mo-lit v cerkev, kjer opravlja služ-bo božjo kar mežnar. Od Bo-hinja do Kranjske gore je sa-mo en duhovnik. Ker je samo eden, ne morejo biti vsi poko-pani cerkveno.

Drugače živimo po nemškem

ukazu. Živila in obleka je na karte in prav tako obutev. Na dan dobimo samo tri cigarete. Celotno žensko do 50. leta do-be eno cigareto in pol na dan, tako da se nimamo prav nič prito-žiti. Delavec dobi vsako leto par čevljev z gumijastimi pod-plati. Na vsake tri mesece do-bimo nekaj blaga za krpanje obleke; pet oseb dobi 1 kg in 30 dek. mesa na teden in nekaj gramov kruha. Kruh pečejo sa-mo pekarne. Tako imamo živ-ljenje kakor v raju, ako pa se pritožiš, te pa odpeljejo v Be-gunje, tam pa vešala. Tako kro-tijo slovenski narod barbarski Nemci. Ne morem ti popisati, koliko je že padlo mladih ne-dolžnih slovenskih mladeničev. Ko bo enkrat vsega tega konec, pa pridí pogledat, bomo imeli, pokazati kaj več kot prej.

V prvi svetovni vojni je pad-lo iz naše občine okoli 60 do 80 vojakov, zdaj pa že 308. Iz treh pušk in petih partizanov je nastala vojska, ki šteje 600-000 mož, ki se bore pod vodst-vom Tita, kateri kruto prega-nja sovražnika. Od tu je eden bratov pri partizanih, drugi pa pri Nemcih; zopet drugi pri-mer je, ko je oče pri partiza-nih, sin pa pri Nemcih. Nepo-pisno je trpljenje slovenskega naroda, velikansko je preliva-nje krvi naših ljudi.

Radi bi se pogovorili z ame-riškimi aviatiki, a žal nihče ne zna angleščine. Trije ameriški vojaki pridejo nocoj k nam, seveda skrivaj, kajti če bi jih za-sledili Nemci, bi jih takoj na-padli. Partizani jih bodo pre-peljali čez Savo in nato peš čez gore, da bodo prišli na Pri-morsko in od tam naprej v Ameriko. Upam, da se bom tu-di jaz mogel pridružiti partiza-nom. Oni so osvobodili že velik del Jugoslavije. Nemci so še vedno v mestih, a partizani v vaseh. Pridejo in vzamejo te-mu vola, drugemu prašiča, tre-tjemu moko, pa tudi obleko. Gorje nam, če ne bo tega konec pred letošnjo zimo. Kdor pa se potegne za nemško oblast, ta ima takoj glavo na niti. Ko jim je Štefan nekaj ugovarjal, so mu pobrali ves živež, obleko in obutev. Tako se igramo z naši-mi življenji. Težko je služiti dvema gospodarjema. Kaj nas čaka, ne vemo. Težko čakamo konca vojne. Pri nas smo vsi zdravi. Rozka in Johanca ho-dita v šolo, kjer uče samo v nemškem jeziku. Naš jezik moramo zatajiti. Teta je še tudi zdrava.

Upam, da se imate dobro, boljše nego tukaj. Gotovo ne stradate kakor tukaj. Na kon-cu pa prejmi najlepše pozdrave od vseh "Betelovih" in "Kopri-šarjevih." Pozdrav vsem ame-riškim Slovencem! Tvoj brat

John."

KAKO TEŽKA JE ZEMLJA

Opazovali so, kako vpliva zemlja na druga nebesna tele-sa in skušali iz tega ugotoviti njeno težo. Razne preiskave o gostoti zemlje, oziroma o nje-ni specifični teži so dale rezul-tat 5.5. To število pove, kolikokrat težja je določena koli-čina zemlje v primeri z vodo, ki ima enako prostornino. Zemljiska krogla je torej pet in polkrat težja, kakor bi bila ena-ko velika vodna krogla. Za ugo-tovitev zemeljske teže je sedaj samo še treba pomnožiti pro-stornino zemlje v kubičnih cm z njeno specifično težo. Ta ra-čun je dal: šest milijonov tri-lijonov kil!

ADAMIČEVA KNJIGA RE-KORDIRANA ZA SLEPCE

New York, 12. septembra.—Knjiga Louis Adamiča "My Native Land" se rekordira za takozvane "govoreče knjige" za uporabo slepcev. Rekordiranje na posebne plošče je naročila Ameriška ustanova za slepce (American Foundation for the Blind), katere častni predsed-nik je predsednik Roosevelt.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izidaja vsakega meseca

Lestvica Krasnobrodsko-Slovenskega Katoliškega Združenja v Clevelandu, Ohio

5117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 8, OHIO

Vsi redniki in člani morajo biti v našem uradu najpozneje do sedmih ur zjutraj ali pred sedmimi urami popoldne.

Za štano na leto	\$0.94
Za rednike na Ameriko	\$2.00
Za Kanado in inozemstvo	\$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U. S. A. In the Interest of the Order

Issued every Wednesday

OFFICE: 5117 ST. CLAIR AVENUE Phone: Hlnderson 2615 CLEVELAND 8, OHIO

For members, yearly	\$0.94
For nonmembers in U. S. A.	\$2.00
Foreign Countries	\$3.00

Member Catholic Press Association

83

Posnemanja vredna društva

Tekom prve svetovne vojne je visela še v našem starem Jednotinem domu velika službena zastava s številom 238 in 5 zlatimi zvezdami, kar je značilo naše člane-vojake v službi strica Sam-a in pa že padle. Tudi pri vstopu v našem novem Jednotinem uradu lahko vidite danes veliko službeno zastavo, toda žal z vsem drugačnim in večjim številom—3750, torej 16-krat toliko kakor pred 26 leti! Tudi število do danes za domovino padlih naših članov-vojakov je mnogo večje—33, pa še nimamo vseh točnih poročil!

Tako je tudi lepa navada, da imajo družine svojcem v armadi v spomin ter v počast obešene male službene zastavice z zvezdami v oknih in da nosijo ti sorodniki male znake s številom zvezdic na svojih prsih.

Dalje je videti primerne spominske table poleg ameriške in papeževе zastave tudi v vseh cerkvah; enake table z imeni bojnikov se nahajajo tudi po tovarnah, na železniških postajah javnih uradih itd.

V lep in primeren spomin si je že tudi nekaj krajevnih društev naše Jednote omislilo male Častne tablice (Honor Roll) v svojih zborovalnih dvorinah, kar je vse hvale in posnemanja vredno.

Tako tablo bo prihodnjo nedeljo popoldne ob 2 odkrilo tudi naše najstarejše Jednotino društvo v Clevelandu, društvo sv. Vida, ki ima okrog 100 svojih članov v armadi. Hvala Bogu in k sreči, do danes še ni bilo treba na to tablo označiti kake zlate zvezde v spomin pokojniku! Upamo, da se bodo te seje člani, posebno očetje številno udeležili.

Te tablice bodo pričale našim vrlim borcem ko se vrnejo domov, da smo jih imeli v mislih ko so se borili na fronti. Gotovo bodo z veseljem zrli vanje in našli med njimi tudi svoje ime. Menda ga ni enega društva izmed skupnega našega Jednotinega števila 176, da ne bi imeli nekaj svojih članov v armadi. Vsako tako društvo naj si omisli in obesi v dvorani slično Spominsko tablo; tako pa naj po seji zmoli očenaš, da bi se isti kmalu zdravi in zmagonosni domov vrnili!

V zadevi članov-vojakov je tudi posnemanja vreden slučaj pri društvu sv. Jeronima št. 153, Strabane, Pa., ki že ves čas vojne iz svoje blaginje plačuje vse Jednotine asesmente za svoje člane-vojake z izjemo asesmenta za bolniško podporo. Seveda navedeno društvo to lahko vrši, ker je najbogatejša slovensko društvo v Ameriki, katerega premoženje znaša nekaj nad \$50.000.

Se en posnemanja vreden slučaj je najti in to pri največjem društvu naše Jednote, društvu sv. Jožefa št. 169 v Clevelandu. To društvo spravlja skupaj pomožni sklad za svoje člane-vojake ko se bodo po vojni vrnili domov; dosedaj ima že v ta namen okrog \$600.00.

Ko se naši fantje vrnejo domov

(Napisal Arthur Bartlett)

Ko sem se nedavno nahajal preko morja nekje v ameriški armadi, so me naši fantje in moške nazivali za vojnega poročevalca, dali so mi tudi svojo uniformo, da sem se lahko gibal med njimi, razgovarjal in celo boril z njimi na fronti. Pa je prišel ukaz, da se moram vrniti domov, kar so mi tudi radi dovolili toda s posebnim zavidanjem. Rekli so: "Kako ste srečni! Tudi jaz bi se rad Vam pridružil! Kar tistnite me kam med svojo prtiljago."

Vrniti se domov, to je edina srčna želja vsakega ameriškega bojnika, pa naj bo nastanjen že kjerkoli. V prvi vrsti hočejo dovršiti svoj posel, — doseči zmago, — potem se pa z največjim navdušenjem in veseljem vrniti preko morja domov, k svojim dragim. Ko računajo na to, ko to premišlujejo in se o tem pogovarjajo, si predstavljajo vrnitev domov, kakor pot v nebesa!

Ne vem, kdaj ravno bo nastopil zanje ta srečni čas, toda uverjen sem, da morda že kmalu.

Dvoje skupin

Vojna nas je razdelila v dve skupini. V iskušene in neizkušene bojivnike; v prvo vrsto spadajo oni, ki se borijo na fronti, v drugo vrsto spadamo pa mi doma, ko vršimo delo v

kracije.

2. Miselite o njih resno, ne izprašujte jih o podrobnostih vojne ako niso pri volji o istih poročati. Vsi dobri bojivniki so skromni, ne pa prevzetni in se neradi ponašajo s svojimi morda hrabriimi čini. Sestalem sem se doma z nekim odlikovanim saržentom marinov, ki se je vrnil z Južnega Pacifika, bil je v civilni obleki. Navadenec je bil tega nad vse vesel, ker mu je preveč slavošpevov in časti od strani domačih stanovnikov že presedalo; rekel je, da je najrajši nemoten v svojem družinskem krogu.

3. Imejte potrpljenje z njimi. Tekom mojega bivanja med vojniki sem prišel tudi v dotiko s psihologi v vojaških bolnišnicah, s častniki in drugimi uradniki, ki poznajo do dela dušo vojaka; ti so mi rekli, da si želi vsak vojak ob povratku domov, mirno življenje v svojem rojstnem kraju v sredi prijaznih sosedov. Morda bo ta ali drugi razočaran ob svoji vrnitvi, ker je imel morda druge ideje v mislih, zato bo treba v takih slučajih posvečati malo več potrpljenja z naše strani in jim iti na roke.

4. Pomagajte mu! Pred vsem vpoštevajte, dejstvo, da je rečevoš posvetil eno, dve ali tri leta svojega življenja v svrhu dosege zmage. Moral je pustiti dobro službo, svoj izvoljenko in se podvreči vsem zahtevam vojnega napora. Ko pride domov, bo videl svojega prijatelja, ki je obogatel vsled vojne in mu celo prevzel njegovo dekle, postal bo razočaran. Pomagajte mu zopet k primerne mu delu in tolažite ga, saj je vendar dolžnost nas, civilistov, dati največ kredita z strani človeške družbe vojnim veteranom ko pridejo domov.

5. Bodite prijazni z njimi in jim naklonjeni! Ni dovolj samo da došlega veterana pozdravite, morate mu tudi na vsak način izkazati svojo prijaznost ter naklonjenost s tem, da mu skušate dobiti kako primerno delo, morda v tovarni kjer ste Vi, morda bo v denarni zadregi, idite mu na roke s posojilom; ako vam bo morda tožil o svojih neprilikah, tolažite ga, saj vse to po pravici zasluži. On je eden izmed 11 milijonov naših borcev, ki so morali prestopiti vsako uro smrtno nevarnost na fronti, med tem ko ste bili Vi na varnem domu.

Da, marsikak John Doe ali Joe Kelly in na milijone drugih se bo vrnilo domov po sedanjih vojni. Teh svojih prešlih dni se bodo vedno dobro spominjali, zato jim moramo dati priložnost priznanja, ne z igranjem godbe, pač pa z odprtimi rokami in dobrosrčnostjo.

VELIČINA KATOLIŠKE CERKVE

Naša katoliška Cerkev je po številu svojih vernikov daleč pred vsemi drugimi. L. 1937. je bilo katoličanov 398,277,000. Zdaj nas je pa že okoli 408 milijonov; kajti vsako leto število katoličanov zraste za 3 do 4 milijone. V Evropi je katoličanov 217 milijonov, v Severni in Južni Ameriki 147, v Aziji 23, v Afriki 9 in v Avstraliji 2 milijona. Ali veliko število še ni vse. Največja odlika in ponos Cerkve je edinstvo in ver, edinstvo v zakramentih, edinstvo v vodstvu. Če svetli oče kot namestnik Kristusov kaj odloči, ve, da ga bo 405 milijonska množica katoličanov tudi poslušala. En Bog, ena vera, en poglavar!

Koliko je protestantov, je zelo težko določiti, ker so razklani v neštene ločine in sekte, ki se silno ločijo po veri, organizaciji itd. Če seštejemo vse najrazličnejše ločine, naštejemo okoli 202 milijona protestantov.

Pravoslavni, ki so razdeljeni v 20 popolnoma samostojnih

cerkva (n. pr. srbska, bolgarska, grška itd.) je okoli 180 milijonov.

Judov je vseh 16 milijonov, muslimanov 296, hinduistov (Indija) 252, budistov (Azija) 180, šintistov (Azija) 18, drugih pripadnikov vzhodno-azijskih verstev, ki se med seboj zelo ločijo, je okoli 393 milijonov, poganov (v Afriki) 115, brezvercev in ostalih pa 77 milijonov.

Ko bereš ta velikanška števila in vidiš, kolikšne množice se tavaajo v temi zmot, ali si kaj ponosen in hvaležen Bogu, da si katoličan?

Domača fronta

Prvaki federalne agencije pozivljajo otroke naj se šolajo

"Ravno zdaj, ko se nahajajo naši vojniki na vseh bojnih poljih širom sveta v borbi, ko moramo napeti vse svoje energije doma, da proizvajamo čim več vojnega materiala, ravno zdaj kličemo našim dečkom in deklicam: Pojdite v šolo — tako pravi predgovor knjižice, katero so izdali skupno: Katharine F. Lenroot, ravnateljica urada za otroke pri ameriškem ministerstvu dela, J. W. Studebaker, ameriški komisar za vzgojo, v federalni agenciji za varnost in v sodelovanju z uradom za vojne informacije. V tej knjižici so opisane ideje in predlogi za občinsko kampanjo, katere namen je, pripraviti otroke do tega, da se vrnejo k svojemu šolanju.

Knjižica navaja poslanico ravnateljice War Manpower komisije, Paul V. McNutta, ki pravi dečkom in deklicam v starosti za obiskovanje višjo šolo naslednje:

"Danes se branimo proti sovražnikom, ki so nas namerali zaslužiti. Ko jih bomo odbili, bo polovica naše naloge izpeljana. Toda naša velika bitka za ohranitev svobode, se bo nadaljevala.

"V tej borbi bo vaša naloga ogromne veličine. Radi tega je tudi tako nujno potrebno, da nadaljujete šolanje, ki vas bo opremilo z vsem potrebnim, ter vam dalo razumevanje za problem, ki so pred nami, ter vam povedalo kako jih razrešiti. Vaš D-Day bo prišel v jeseni, ko se bodo odprla vrata šol — začetek borbe za boljši svet..."

Veterani bodo poznali svoje pravice

Veterani sedanje vojne bodo poznali svoje pravice in prednosti, ker jih bo vlada opisala v posebni brošuri. Urad za vojne informacije javlja, da je izdala administracija za Retraining and Re-employment pri uradu za vojno mobilizacijo prvo brošuro te vrste.

Nameravano je izdajanje 2,600,000 izvodov pod naslovom "Your Rights and Your Benefits—a Handy Guide for Veterans of the Armed Forces and their Dependents," ki bo razdeljena veteranom v jakom. Ko bodo te knjižice v javnosti, jih bodo dobivali veterani vojske in mornarice v svojih centrih demobilizacije.

Knjižica pravi veteranom naslednje:

"Po času njihovega službovanja in ako so odpuščeni na časten način, bodo avtomatično dobivali pri odhodu plačo od \$100 do \$300. Vsi veterani, ki so odpuščeni na časten način, imajo pravico na 5 do 10 točk prednosti v vseh zipitih za U. S. Civil Service.

"V slučaju začasne brezdelnosti, bodo mogli dobiti podporo pri državi ali od federalnih uradov. Federalni program za take, ki ne morejo dobiti podpore pri državi, predvideva tedensko podporo \$20 od 4 do 52 tednov, po dolgotrajni službi."

Razsul Nemčije ne bo izboljšal železniške situacije

Tovori, katere prevažajo železnice naše države, še nikdar niso bili tako visoki, in vendar se nam obeta, da bodo vojne zahteve še narasle, je izjavil polkovnik J. Monroe Johnson, ravnatelj urada za transport v vojni.

Malo je izgledov na to, da bi se zmanjšale potrebe vojnih transportov, je poudaril Johnson. "Razvoj invazije iz Normandije in naših sredozemskih mostič v smeri proti Parizu in reki Reni, pomeni, da bomo potrošili še večje množine municije in bencina, pokvarili še več opreme, tako, da bomo morali na hitro pošiljati na fronto naraščajoče količine vojnega materiala."

"Niti nenaden razsul Nemčije nam ne bi garantiral, da se bo položaj na naših železnicah hitro izboljšal," je dejal. "Takrat bomo morali obrniti tok svojih dobav od Atlantika proti Pacifiku, a to pomeni, da bomo imeli daljše vožnje iz produkcijskih centrov na vzhodu. Ako pa začenemo na Pacifiku operacije velikega obsega, še v času, ko se bijejo boji v Evropi, kot je videti zdaj, da se bo zgodilo, to bi nam naložilo kar največje tovore v obeh smereh."

Razne vesti

Slabotni delavci ostajajo na svojem poslu

Slabotni možje in žene opravljajo izvrstno delo v topilnicah, posbno kjer je na poslu treba močnih mišic—in pred vsem, oni tudi ostajajo na svojem poslu, poroča War Manpower komisija.

V tej izjavi poroča WMC o slučajih, ki so se pripetili v Pennsylvaniji, da pomagajo žene in moški slabotne rasti za dostiti potrebam vojske v takih bistvenih stvareh kot bombe, tovorni avtomobili, težki plašči za avtomobile, veliki topovi in radar naprave.

Tristo petdeset žena je zaposlenih v eni od livaren v Harrisburgu, Pa., in mnoge izmed njih imajo pri vojakih moža ali sinove ali zaročenca. Nekje v Philadelphiji opravlja žena, ki tehta komaj 119 funtov, posel v livarni. Tudi druge žene slabotne rasti opravljajo slične posle v tovarnah okraja Philadelphija.

Mogočna jeklarna v Eddystone, Pa., izjavlja, da nekatere njenih najboljših delavcev ne tehtajo več od 125 funtov. Druga jeklarna v Lansdowne, Pa., pa je nastavila celo skupino dijakov srednjih šol, ki so se prostovoljno javili na delo preko počitnic.

War Manpower komisija poroča, da so naprave v modernih livarnah in topilnicah tako pripravne, da je mogoče, v mnogih slučajih, nastaviti ljudi slabotne narave.

OSTANITE NA SVOJEM POSLU IN POMAGAJTE ZADOSTITI BISTVENIM ZAHTEVAM VOJSKE — TO JE NAŠE UPANJE NA POPOLNO ZMAGO V ČIM KRAJŠEM ČASU.

Mladina v starosti za višjo šolo, fantje in dekleta, pojdite v šolo

John W. Studebaker, ameriški komisar za vzgojo, piše v svojem pismu, naslovljenem "Mladini Amerike," naslednje: Fantje in dekleta v starosti za višjo šolo so najbolj na mestu v svojih šolah, da se v njih pripravljajo na jutri..."

"Vojska in mornarica zahtevata, da šolska mladina, fantje in dekleta, dopolnijo svojo šolsko izobrazbo v višjih šolah predno vstopijo v vojaško službo," je nadaljeval komisar za vzgojo, svoje pismo. "Komisija za War Manpower pravi tudi, da je šolska izobrazba na prvem mestu. Oni, ki bodo morali radi tega v mesecu septembru opustiti dobro plačan

posel, bodo s tem doprinesli malo, toda začasno žrtve. Razven dohodka boste morda navidezno tudi opustili delo, ki je koristno za vojni napor. Toda kljub temu morate biti na jasnem, da je vaša postojanka v bitki — šolska klop.

Vaša domovina vas poziva, da se vrnete na svoje mesto, tja kamor vas kliče dolžnost, namreč v višjo šolo, in da tam ostanete tako dolgo, da boste končali ta svoj posel," je končal svoje pismo komisar za vzgojo.

FANTJE IN DEKLETA — NAZAJ V ŠOLO! NE ZAIGRAJTE SI LEPE PRILIKOŠTOSTI, KI VAM JE NA RAZPOLAGO, DA SE DOBRO IZOBRAZITE. ZAČASNO PA BODISI DOBRO PLAČANO DELO TEGA NI VREDNO."

Resen problem za dijake višjih šol

V pismu naslovljenem mladini Amerike, pravi ameriški komisar za vzgojo John W. Studebaker naslednje: "Dajte, da vam predložim resen problem, katerega se moramo lotiti Amerikanci — in dijaki v 'high schools' so edini, ki ga morejo rešiti..."

"Naša dežela je postala velika, ker je vzgajala narod. Danes pa imamo jako težek deficit v vzgoji. V šolskih dvorinah naših vseučilišč se nahaja le malo moških učencev. A v 'high schools' je primankljaj od enega milijona mladih ljudi. Na stotine milijonov ur šolskega dela je za vedno izgubljenih."

Gospod Studebaker postavlja nato naslednje vprašanje: Ali hočete, da bo ta dežela po vojni mogočna in bogata? Glede odgovora na to vprašanje pa je namignil naslednje: "Naša dežela bo mogla izvrševati svoje naloge kot voditeljica sveta edinole, ako bodo njeni državljani tudi v bodočnosti znali 'kako'."

Šola pa je tisti kraj, je objasnili, kjer se moremo naučiti 'kako,' vsled česar je nujno potrebno, da se povrne vsa mladina, moška in ženska, meseca septembra v šolo.

MLADENIČI IN MLADENKE, POJDI TE NAZAJ V ŠOLO! NE ZAPRAVITE SVOJE PRILIKE, DA SE DOBRO IZOBRAZITE — ČERAVNO IMATE ZAČASNO DOBRO SLUŽBO!

NAŠ KOTICEK

Iz urada mladinske in ženske aktivnosti KSKJ.

Akcija za pomoč stari domovini

Pittsburgh, Pa. — V nedeljo, 17. septembra smo se zbrali v Slovenskem Domu člani različnih naših podpornih organizacij, kjer je bilo sklenjeno, da se prične z nabiranjem obelke za naše ljudi v Jugoslaviji. Veliko število naših članov in uradnikov društev K.S.K.Jednote je bilo prisotnih na tej seji, in kakor vedno v takih ozirih so tudi naše žene za to zelo interesirane. V to svrhu sta bila izvoljena Mr. Paul Klun, kot Chairman, in Mrs. Mary Skerlong, kot Co-chairman. Mrs. Skerlong s svojim odborom žensk je že na delu. Kakor lahko čitate v današnjem dopisu Mrs. Katherine Rogina, tajnice društva št. 81 KSKJ, se bodo mogoče že te dni ustavile pri vas — žene, katere bodo imele spričevalo v dokaz pravice nabirati obelke ali finančno darilo za stari kraj. Prosim da jih sprejmete in jim pomagajte kolikor vam bo mogoče. Povedalo se je nam, da imamo lahko sedaj prostor na ladji za to obelko in da se bo odpisalo na odbor v Jugoslavijo ki bo imel to v oskrbi. Povedano je nam bilo tudi, da se ni treba bati, da ne bi obelke bila razdeljena med naše potrebne rojake. Če imate obelko katero hočete sami oddati, lahko prinesete isto v Slovenski dom na 57. Butler cesti, Pittsburgh, ker tam se

bo vse skupaj zbralo, kar bo nabraženo. Drugi prostor designirani kot takozvani Headquarters so v hišah: Mrs. Kovačič v Millvale, Pa., Mrs. Plantan na Camelia Street, Mrs. Bubash med Bultre Street, Mrs. Knaus na North Side, Mrs. Klun na Butler cesti, Mr. Trampus na Hatfield Street in še mogoče v drugih prostorih o katerih lahko vam povejo žene, katere vas bodo obiskale. Moški imajo tudi svojo nalogo od Mr. Klun in njih program je našemu enak.

Članice naših društev v Pittsburghu in okolici so torej naprošene, da gredo na delo in pomagajo v tem oziru. Če imate kakšno obelko za oddati ali kakšno finančno darilo, obrnite se na tajnika vašega društva, kateri vam bo na razpolago in vas bo informiral o zadevi.

Ne odlašajte pa s tem zato, ker pomoč je potrebna sedaj in kakor hitro mogoče bomo odpisali blage v Jugoslavijo.

V nedeljo, 1. oktobra, bomo imeli zopet sejo v Slovenskem Domu ob 2:30 uri popoldne in ste povabljeni da se udeležite vsi člani in interesirani Slovani.

Frances Lokar

POKOJNI APOLONIJI VERBIČ V SPOMIN

O nenadni smrti rojakinje Apolonije Verbič, soproge Joe Verbiča iz Joliet, Ill., ki je preminula dne 27. avgusta t.l. v nekem hotelu v Duluth, Minn., smo že dvakrat poročali.

O nji nam dodatno piše brat Matija Pogorelec iz Dulutha, da je njen soprog v spomin pokojnice dal postaviti v muzej misijonarja Buha lepo izložbeno omaro z napisom:

MRS. A. K. JOS. VERBIČ
1884 — 1944
JOLIET, ILL.

Ta muzej se nahaja v Scholastica dekliškem kolegiju blizu Dulutha, Minn.

ŽIVLJENJE KOLONISTOV V BRAZILJI

V Braziliji je dosti kolonij, priseljenec iz Evrope, in tam je zlasti ženskam težko živeti. Žena kolonista mora preskrbeti krmo za živino in jo na plečih znositi domov iz gozda. V najhujši vročini stoji v Roci (njiva na gorskih obronkih) in seka. Mora prati, peči, kuhati, šivati, vse mora napraviti sama doma, celo mlo mora kuhati. Njen mož mora sekati drva v gozdu ali pripravljati njive v pragozdu. Veliko moških je v tvornicah in tedaj se mora ženska sama ukvarjati s kmetijo. — Družine imajo dosti tudi 10-14 otrok. Ker so otroci zmeraj na zraku, so močni, zdravi, čvrsti in ne poznajo škrofuloze ali angleške bolezni. — Mnogo ljudi pa uničijo druge bolezni, n. pr. malarija, legar in gliste. — Kolonisti živijo zelo skromno. Uživajo edino tipin (nekakšne vrste krompir), črn fižol, moko iz rastline manio in riž. Mesa in rib ne vidijo dostikrat. Pridelki so zelo poceni. Imajo pa toliko sadja, da si Evropejec sploh ne more misliti take množine, ko je čez 300 vrst raznega sadnega drevja. — Kar si mora priseljenec kupiti, kakor obelke, obuvalo, sladkor, porcelan — je pa zelo drago. Zato si pomagajo tako, da so vsi boski, da si sladkor delajo sami in da imajo le po četvero, šestero krožnikov, skodelic in kozarcev. Navzlic vsemu so priseljenci dobre volje in so radi v ondotnih krajih.

Človek, prepuščen lastnim silam, doseže v teku samo hitrost 32 km na uro. Na drsalkah poveča svojo hitrost za 70 km. na kolesu doseže hitrost 120 km. v dirkalnem avtomobilu pa 480 km.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januara, 1898.

GLAVNI URAD: 361-363 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 9448.
Od ustanovitve do 31. avgusta, 1944 znala skupna izplačana podpora \$9,283.153
Solventnost 128.43%

Časni predsednik: FRANK OPEKA, North Chicago, Ill.

GLAVNI ODBORNIKI

Glavni predsednik: JOHN GERM, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.

Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 18th St., Chicago, Ill.

Treći podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Peta podpredsednik: JOHANA MOHAR, 1138 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Šesti podpredsednik: GEORGE PAVLAKOVICH, 4573 Pearl St., Denver 16, Colo.

Glavni tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pomoćni tajnik: LOUIS ŽELEZNIKAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Glavni blagajnik: MATT F. SLANA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Vrhovni zdravnik: DR. JOS. E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

NADZORNI ODBOR

Predsednik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 30th St., Lorain, O.

Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1352 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.

Treći nadzornik: JOHN PEZDIRTZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.

Četrti nadzornik: GEORGE J. BRINCE, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR

Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Jancey St., Pittsburgh, Pa.

Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W. Chisholm, Minn.

Drugi porotnik: JOSEF RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.

Treći porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.

Četrti porotnik: JOHN TERSELECH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Peti porotnik: JOHN BEVECO, Alexander Ave., Strabane, Pa.

Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNİK IN UPRAVNIK GLASILA

IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOĐJA ATLETIKE

JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.

NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKKE AKTIVNOSTI

JEAN M. TEZAK, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadave, tikaloje se Jednote, naj se pošiljajo na

glavna tajnika JOSEFA ZALARA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise,

društvene vesti, rama namanila, oglašje in naročnino pa na GLASILO K. S. K.

JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

NAGRADE

NAŠE TIHE KAMPANJE TRAJAJOČE
OD 1. SEPTEMBRA DO 31. DECEMBRA, 1944

ZA DOSEGO 40,000 SKUPNEGA ČLANSTVA

CILJ KAMPANJE 500 NOVIH ČLANOV
V OBEH ODDELKIH

NAGRADE V GOTOVINI ZA ODRASLI ODDELEK

Za \$ 250.00 zavarovalnine.....	\$ 1.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine.....	2.00
Za \$ 1,000.00 zavarovalnine.....	4.00
Za \$ 1,500.00 zavarovalnine.....	6.00
Za \$ 2,000.00 zavarovalnine.....	8.00
Za \$ 3,000.00 zavarovalnine.....	12.00
Za \$ 4,000.00 zavarovalnine.....	16.00
Za \$ 5,000.00 zavarovalnine.....	20.00

NAGRADE ZA MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega novega člana ali članice, ki se zavaruje v načrtu "AA" ali "BB", se bo plačilo \$1 nagrade. Za vsakega novega člana ali članice, ki se zavaruje v načrtu "CC" (20-letna zavarovalnina), se bo plačalo sledeče nagrade:

Za \$ 250.00 zavarovalnine.....	\$ 2.00
Za \$ 500.00 zavarovalnine.....	4.00
Za \$ 1,000.00 zavarovalnine.....	4.00

Naznanilo o umrlih

Odrasli oddelek

Zaporedna št.	Ime	Cert. št.	Vredn. zavarovalnine	Datum smrti	Starost ob smrti (let)	Ci. dr. št.	Mesto
173	John T. Stefanski	DD44719	\$ 500	5-12-44	19	111	Barberton, O.
174	Rose Prijanovich	13344	500	7-14-44	56	202	Virginia, Minn.
175	Edward Palcher	C3342	1000	7-1-44	35	72	Ely, Minn.
176	Geo. Gergurich	13647	1000	7-19-44	69	14	Butte, Mont.
177	Martin Svete	1413	1000	8-14-44	80	25	Cleveland, O.
178	Frank Coz	13626	1000	8-11-44	55	59	Eveleth, Minn.
179	Matt Stonich	5094	1000	8-13-44	67	93	Chisholm, Minn.
180	Steve Plasaj jr.	D4608	500	7-26-44	22	241	Steelton, Pa.
181	Joseph Maren	15801	1000	7-25-44	71	135	Gilbert, Minn.
182	Frank Lesar, Sr.	15522	1000	8-21-44	59	225	So. Chicago, Ill.
183	Joseph Panian	17821	1000	8-14-44	73	136	Willard, Wis.
184	Gregory Cesar	D3068	500	8-7-44	24	3	Joliet, Ill.
185	Gregory Cesar	4631	1000	8-22-44	70	2	Joliet, Ill.
186	Joseph Barbuch	20544	1000	8-12-44	57	44	So. Chicago, Ill.
187	Mary Zaverl	4983	500	7-5-44	54	120	Forest City, Pa.

Mladinski oddelek

Zaporedna št.	Ime	Cert. št.	Vredn. zavarovalnine	Datum smrti	Starost ob smrti (let)	Ci. dr. št.	Mesto
583	Geraldine M. Pozdejka	AA38081	25	7-22-44	7m	170	Chicago, Ill.
584	Theresa Safran	33560	150	7-5-44	4	195	N. Braddock, Pa.
585	Frank Sudac Jr.	37635	37.50	7-31-44	1	64	Etna, Pa.
586	John Robert Banachoski	38676	25	7-22-44	1m	163	Pittsburgh, Pa.
587	Barbara Ann Banachoski	38677	25	7-24-44	1m	163	Pittsburgh, Pa.
588	Marilyn Rose Vidina	36503	62.50	8-4-44	3	50	Pittsburgh, Pa.

Operirani in poškodovani

Zaporedna št.	Ime	Cert. št.	Operiran(a) (polk.) dne	Nakazana vredn.	Ci. dr. št.	Mesto
361	Anna Volkl	C4337	6-12-44	\$ 50.00	108	Joliet, Ill.
362	Josephine Meinhardt	D2089	6-29-44	100.00	157	Sheboygan, Wis.
363	Eva Chernugal	D1311	6-27-44	100.00	204	Hibbing, Minn.
364	Martin Hangich	26582	5-23-44	100.00	94	Kemmerer, Wyo.
365	Valeria Pecovnik	CC42441	7-20-44	100.00	156	Chisholm, Minn.
366	Frances Roznik	D5672	7-10-44	50.00	63	Cleveland, O.
367	Margaret Puczkio	CC42481	7-25-44	100.00	148	Bridgeport, Conn.
368	Josephine Stepec	33692	7-12-44	100.00	16	Virginia, Minn.
369	Emilie Drobnjak	D2873	7-31-44	100.00	226	Cleveland, O.
370	Bernice Loker	CC45548	7-25-44	100.00	11	Aurora, Ill.
371	Martin Tomse	C2429	6-28-44	50.00	11	Aurora, Ill.
372	Olga Skraba	DD454	7-20-44	100.00	72	Ely, Minn.
373	Angeline Novak	12780	6-29-44	100.00	80	So. Chicago, Ill.
374	Rudolph Okey	C4015	7-13-44	50.00	7	Pueblo, Colo.
375	Mary Ann Zaitz	DD1190	7-24-44	100.00	65	Milwaukee, Wis.
376	Ursula Ambrose	D4109	8-8-44	100.00	108	Joliet, Ill.
377	Rose Fugger	D5386	7-22-44	50.00	220	W. Pullman, Ill.

378	Ljuba Fabac	11434	7-17-44	100.00	163	Pittsburgh, Pa.
379	Evelyn Rapinac	DD42800	7-16-44	100.00	204	Hibbing, Minn.
380	Emma Sustarlich	D3608	7-30-44	100.00	30	Calumet, Mich.
381	Joseph Makovec	30610	6-18-44	100.00	44	So. Chicago, Ill.
382	Louise Zore	12765	7-22-44	100.00	52	Indianapolis, Ind.
383	Frank Owen	15734	7-24-44	100.00	77	Forest City, Pa.
384	Mary Krasovec	6053	7-1-44	100.00	104	Pueblo, Colo.
385	Theresa Mihelich	3358	7-11-44	50.00	108	Joliet, Ill.
386	Frank Angerer	D4142	8-2-44	100.00	113	Denver, Colo.
387	Mary Christy	31772	7-20-44	100.00	169	Cleveland, O.
388	Cecilia Vidmar	D4433	7-6-44	100.00	202	Virginia, Minn.
389	Theresa Mihelich	13745	7-28-44	50.00	208	Butte, Mont.
390	Joe Pecarich	DD42979	1-24-44	50.00	55	Crest, Butte, Colo.
391	Angeline Akins	34286	8-5-44	100.00	203	Ely, Minn.
392	Ignatius Skrabec	2590	7-6-44	50.00	98	Rockdale, Ill.
393	Mary Rolih Walker	C3379	7-8-44	100.00	108	Joliet, Ill.
394	Margaret Rostohar	34289	8-9-44	100.00	113	Denver, Colo.
395	Anne Kastigar	C3508	7-25-44	100.00	130	La Salle, Ill.
396	Catherine Delac	D5847	7-28-44	50.00	163	Pittsburgh, Pa.
397	Lenore Kozlevcar	CC44182	8-12-44	100.00	165	West Allis, Wis.
398	Josephine Pecjak	32418	8-8-44	50.00	187	Johnstown, Pa.
399	Walter Smyth	D1404	8-10-44	100.00	1	Chicago, Ill.
400	Anna Felak	D626	7-10-44	75.00	50	Pittsburgh, Pa.
401	Peter Stampfel	23979	6-24-44	100.00	38	Kansas City, Kan.
402	Mary Petrich	4952	7-31-44	100.00	104	Pueblo, Colo.
403	Rose Balkovec	DD806	7-22-44	100.00	128	Etna, Pa.
404	Frances Pluth	10438	8-9-44	50.00	156	Chisholm, Minn.
405	Frances Hrovat	10630	6-14-44	100.00	162	Cleveland, O.
406	Steve Smith	19623	6-19-44	100.00	20	Ironwood, Mich.
407	Rose Fakult	14662	8-1-44	100.00	169	Cleveland, O.
408	Stanley Zurga	32273	7-28-44	100.00	169	Cleveland, O.
409	Antonia Stokel	34361	7-24-44	75.00	169	Cleveland, O.
410	John Jevnikar	E100	7-14-44	100.00	222	Bessemer, Pa.
411	Steve Musolin	FF43508	6-27-44	50.00	235	Portland, Ore.
412	Olga Aimo	C1717	6-29-44	100.00	94	Kemmerer, Wyo.
413	Agnes Vranicar	3358	6-23-44	100.00	108	Joliet, Ill.
414	Florence Bayuk	DD43576	8-10-44	100.00	136	Willard, Wis.
415	Mary Radelja	DD43400	7-28-44	100.00	225	So. Chicago, Ill.
416	Joseph Erjavec	DD43518	8-14-44	50.00	12	Forest City, Pa.

IZPLAČANA IZREDNA PODPORA

Zaporedna št. 18

Društvu Kraljica miru, št. 167, Thomas, W. Va., za William Suder, cert. št. D6039, izplačano \$10.00.

Društvu Marija Pomoćnika, št. 17, Jenny Lind, Ark., za Frank Klinc, cert. št. 27696, izplačano \$10.00.

IZPLAČANA STAROSTNA

PODPORA

Društvu sv. Petra, št. 30, Calumet, Mich., za Joseph Vardjan, cert. št. 28171, izplačano \$266.00.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Slomškova Ponikva

Marsikdo ve, da je bil škof Anton Martin Slomšek rojen na Ponikvi in sicer l. 1800. Mnogo jih pozna tudi rojstno hišo, ki jo vidijo, kadar se vozijo z železnico od Grobelnega proti Mariboru. Iz Slomškovih življenjepisov vedo tudi za cerkev svetega Ožbalta, za farno cerkev sv. Martina in za sloveči oreh, pod katerim je opravil dvanajstletni Slomšek javno izkušnjo, ki ga je pripeljala v srednjo šolo. Prav malo pa je ljudi, ki bi Ponikvo samo tudi poznali, saj je skoraj pol ure daleč na vzpetini nad železnico, in kar je glavno, prometne ceste so sedaj izpeljane precej daleč vstran po dolinah. Tako se zgodi, da prav malo ljudi pozna Ponikvo, ki je poslala v svet razmeroma zelo mnogo prav odličnih mož, ki so in nekateri še vedno krepko delujejo

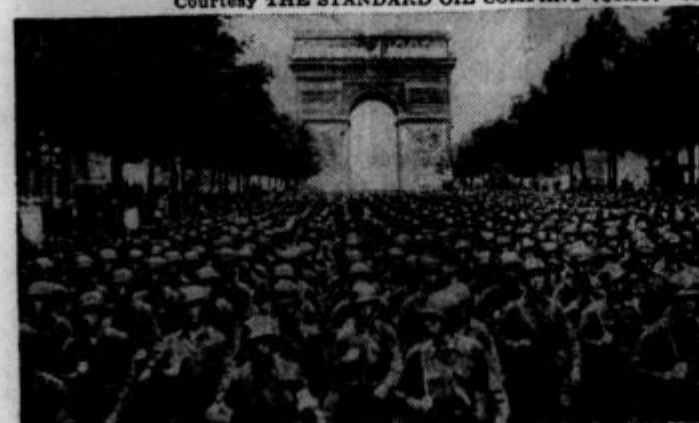
celo na javnih mestih in službah.

Da, Ponikva ni samo slavna, marveč tudi lepa. Lepa po svoji legi na grebenu hriba, lepa po grupaciji poslopj, lepa po svojih snažnih zgradbah, lepa pa še prav posebno po svoji zgodovini in svojih umetniških spomenikih. Gospod župnik ponikovski Anton Kociper, ki je varuh teh umetniških spomenikov že od leta 1916 ter jim posveča v svoji gorečnosti vso skrb, je bil tako prijazen, da nam je vse tako zbral in dal na razpolago, da moremo umetnine šele prav občutiti in jih pravilno umeti. Ne moremo se mu drugače zahvaliti za njegovo ljubeznivost, kakor da njegov spis objavimo, da ga dobi čim večje krogi čitateljev v roke, kajti tudi njegova želja je, da se za ponikovski umetnine začno zanimati vsi oni, ki so si ohranili za nje kaj smisla.

Zgodovina

1. Ponikovska župnijska cerkev je posvečena sv. Martinu škofu. Postavljena je bila v letih 1732-1758 pod slovitim župnikom Martinom Jurijem Jurešičem (1732-1763). Stara cerkev je bila tako majhna, da so jo pustili med zidanjem sredi nove, katero so zidali polagoma. Leta 1737 je bil dozidan

Dan povračila se bliža

Kamor koli se Hitler in njegovi gensterji ozrejo, vidijo, da se jim bliža dan plačila za vse njihove zločine. Gornji zemljevid nam kaže, kako zavezniki obkrožujejo potapljačoe se nemško "ladjo." Glavni vzrok nemškega poraza se približuje s tako naglico največ zato, ker so imeli in imajo še zavezniki premoč v zrak, za katero pa je nujno potreben "100 octane" gorivo, katerega dobijo naše zračne trdnjave dovolj. Nemška Luftwaffe je prikrajsana na gorazolinu in sicer od originalnih 200,000 ton na 50,000 ton mesečno. Spodnja slika pa nam kaže ameriške fante na pohodu skozi slavlolo zmage v Parizu, ki predstavljajo velikansko moč zaveznikov.

glavni del prezbitarija, kar kaže kronografični napis za velikim oltarjem: "Hic rex expectat supremum, quareite dona." (Tukaj čaka najvišji Kralj, prosite darov!) V latinskem napisu je letnica 1737. Dogotovljena je bila cerkev l. 1758, kar povejo rimske številke; vdolbene na njenem pročelju. Posvečeno jo je 25. julija 1760 nadškof iz Gorice Karel Mihael grof Attems.

2. Župnija Sv. Martin na Ponikvi spada med najstarejše župnije cele okolice, je tako imenovana prazupnija. V zgodovini se prvič omenja leta 1213. Omenja se namreč v neki prodajni in daritveni listini kot priča Herman iz Ponikve, ki je bil gotovo ponkovski duhovnik. Mimo današnje Ponikve je držala starodavna velika rimska cesta, katere deli se še danes vidijo v krajih Uniše, Sv. Ožbalt in Ponkvice. Tako je naravno, da je tu nastala župnija. Leta 1236 se omenja župnik Henrik, leta 1240 Konrad in 1241. Peter.

3. Nekdanji obseg ponkofske prazupnije predstavlja današnja šmarska dekanija, če od vzamemo župnijo Sv. Valentina pri Žusmu, ki je bila nekdanji del pištanske prazupnije. Leta 1494 je bila ponkofska prazupnija vtelesena novo ustanovljenemu kolegiatnemu kapitolu v Novem mestu na Dolenskem, ki je obdržal patronat župnije do današnjega dne. Glasom ustnega izročila je bilo nekdanj na Ponikvi 12 duhovnih pomočnikov, ki so opravljali dušnopastirsko službo pri raznih podružnicah. Vsako soboto so se menjavali: šest jih je prišlo domov, šest pa jih je šlo v službo. Po letu 1500 so se podružnice ločile od prazupnije: najprej Lemberg (Sladka gora), Šmarje in Sv. Jurij s Slivnico, potem Dramlje in naposled Sv. Vid pri Grobelnem.

4. Podružnica cerkev sv. Ožbalta v sedanji obliki je iz leta 1737, ko je bila prvotna kapela prezidana in povečana. Izročilo pravi, da jo je postavil Slomškov praded: podjeten, marljiv in hkrati globoko veren posestnik Sloma Stefan Novak, po domače Slomšek. Posvečena je sv. kralju Ožbaltu in sv. škofu Ajdanu. Prenovljena in preslikana je bila leta 1914.

5. Pokopališče je bilo v začetku okrog župnijske cerkve, ograjeno s

LAKOMNIK

Spisal KSAVER MEŠKO

A se je branil, da bi razmišljal o tem dolgo, da bi premislil vprašanje do dna . . .

Solnce je pripekalo z neba tistega popoldne kakor pripekalo in že najmočnejše razplamteli ogenj v pekovi peči.

A Tratar je komaj čutil žgoče pušice, tako je bil pogreznjen v razmišljanje. Se zavedal se ni, kako mu polzi po zdrkavajo potne kaplje po čelu in po upalih licih, rumenih kakor sveže ustrojeno usnje.

"Vse to je moje!" se je hotel pobahati in se razveseliti, ko se je oziral z nemirnim pogledom naokoli in doli po hribu.

A čudo, ni se mu razlil čez lica in okoli tenkih stisnjenih ust tisti zmagovalni izraz bahave močnatosti in samoljubne zadovoljnosti, ki se mu je vedno razlil čez lica pred meseci, kadar se je razgledoval po svojem kraljestvu. Niti si ni govoril danes poln zmagovalne sreče kakor pred meseci: "Očitno me spremljata sreča in blagoslov vsepovsod na mojih potih."

Res, tudi zdaj si je govoril v mislih: "Vse to je moje!" Govoril si je, da si razveseli ali vsaj omomi nemirno srce, da prepodi iz duše temne misli. A med lepe, sladko zveneče besede mu je venomer klical trd, neizprosno resen glas: "Pazi, Tratar! Si li se pozabil, kaj ti je zapretil stari, ki si ga pahnili ti v pogubo, v noč blaznosti? Pa ni rekel: 'Če ti ne zažgem jaz, ti gotovo kdo drug. In če ne drug, pa Bog. 'Pazi Tratar, nisi varen! Blazneži vidijo in vedo več, nego navadni ljudje.'"

Iz klancu se je ozrl na Črešnikovino, napol radoveden, napol vznemirjen. S čudnim čustvom, kakršno vleče morilca na kraj zločina, so mu silile oči doli po rebri, dasi rajši ne bi gledal tja.

Zazeblo ga je v srce. Glej, okrog in okrog pogorišča stoje jablane in hruške vse ožgane, mrtve — neme, mračne priče žalostnih dogodkov tiste žalostne majniške noči, vedni brezsrčni, kruti klicarji v nebo: "Maščuj! Maščuj nas!"

Posekati je dal le tista drevesa, ki so jim veje povsem odgorele, in je bilo deblo ranjeno tako hudo, da na ozdravljenje in življenje ni bilo več misliti in upati. Drugim je prizanesel: "Morda še ozelene, morda še vzcveto." A kazno je, da mu niso hvaležna za to usmiljenje. Mrko stoje ob pogorišču in kljubovalno, vedno polna očitovanja.

A glej, ob začrnelih, grozečih deblih so že nakopičeni beli, prijazni skladi lesa. Za novo stavbo so določeni. Čakajo le delavcev. In tedaj zapolje spet novo življenje čez pogorišče, kar čez noč izbriše vse sledove neprijazne preteklosti, zamaši za vedno vse vire neprijetnih, mračnih spominov.

In Tratar se je razveselil, namenoma in hote se razveselil lepe misli in božajočega tolažečega upanja. Odločno je stresel glavo:

"Pokaj se vedno vznemirjam kakor bolehav otrok? Spet se zidam, pa bo vse v redu, pozabljeno vse, kar je bilo."

S silo je odtrgal pogled od pogorišča, naglo se je zagnal gori po klancu.

Jabolk je šel kupovat v gorovje. Smrečnik mu je bil poslal glas: "Pridi, da se pogodi-va. Po ceni dam."

"Dobro, pa se pogodiva že zdaj zanje," je tuhtal in računal. "Smrečnik potrebuje denar, zato je poslal glas in je ponudil. Cene so še nedoločene, zdaj dobim najceneje. Plačam takoj, to Smrečnika najbolj omami; mož je v zadregi." Veselil se je kupčije, ker se

je veselil dobička. Polagoma se je otreseel temnih misli na Črešnikovino, na preteklost in na prihodnost. Povsem se je zaglobil v račune. Natanko je pretehtal, koliko bo ponudil in koliko sme v resnici dati, da bo dobiček znaten, naj že naredi iz jabolk mošt, ali jih proda jese- ni doli v trg.

Vsega je spet premagala in podjarmila stara strast, nenasitni pohlep, kakor da mu niso nikdar prihajali, prihajali s silo, blagoslovljeni trenutki trpkoga očitovanja, tihega spoznanja, skrivnega kesanja . . .

A lisjak je naletel na lisjaka. Tudi Smrečnik gori v vrhah je razmišljal in tuhtal. Računal je: "Vem, ogoljufati me hoče, skupuh in lakomnik. Ogoljufal je itak še vsakega, ki je z njim barantal in kupčeval. Kaj pa je njemu, krivičniku, ena krivica več ali manj? Ko bi le denar ne rabil tako silno, resnično, ne bi se pečal z mo- žem. A prisiljen sem, da prodam. Toda počakaj, ukanil me ne boš, Tratar, cigan in kralj vseh ciganov."

Smrečnik je žgal žganje, kakor nihče na planinah, dasi so žgali vsi imenitno kapljico. In žganje si je izvolil prekanje- nec za zaveznika in pomočnika.

Prijazno in veselo je sprejel Tratarja, kakor najljubšega gosta, najdražjega prijatelja. Govoril mu je vse popoldne kakor jezični dohtar za milijon- sko pravdo. Hvalil je Tratarja, hvalil njegov dom, Trato, hvalil njegovo podjetnost in gospodarstvo njegovo, zgled in šola vsem, hvalil pa tudi sebe in svoja jabolka. Vmes je pel hvalo in slavo žganju, ki se je zapeljivo lesketalo iz velikih zelenkastih steklenic. "Tegale še poizkusi, Tratar! Na zdravje, Tratar!"

Napiljal je tako pogosto, da je bilo Tratarju malone pre- več te prijaznosti in gostoljub- nosti. A branil se ni prehudo ter je krepko nagibal čašice. "Saj ni treba plačati," je mislil v skopem, pohlepem srcu, ki bi najrajši imelo vse, kar so le videle oči. Smrečnik pa je računal v srcu, lokavem kakor srce konjskega barantača: "Pe- tero, če ne večkrat, mi plača pri sadju, kar mi izpije."

Ze so ugasnili solčni žarki, prijatelji in varhi človekovi; že je odzvonilo pozdrav Mariji, in blagoslov božji se je z ve- černim mirom še enkrat razlil na široko čez zemljo, preden jo ogrne mrke noči valoviti plašč, ki hrani in skriva v mračnih svojih gubah tisoč in tisoč ne- varnosti za vsako bitje božje; že so prihajale ure, ko duh no- či, duh greha in zla in pogub- ljenja, in zahrbtna morilka, koščena smrt, nastopita s pod- vojeno silo in s potrojeno na- glico svojo pot po širnem svetu, in ko dobri duhovi stopijo tes- neje k svojim varovancem in čuvajo nad njimi s podvojeno ljubeznijo, s potrojeno skrbjo, kdor ima še pač dobrega duha variha—tedaj se je odpravljal Tratar z gora.

Sel pa ni sam, tudi dobri du- hovi, čuječi varhi niso stopali ob njem po ozkih gorskih po- tih, vijočih se tik ob črno zeva- jočih prepadih. Spremljali so ga le duhovi v obilici zavzete pi- jače; v razposajenem, bohot- nem plesu so mu divjali v vroči težki glavi. In vsi zli duhovi, ki jih je priklikal kdaj v življenju iz skrivnih globočin večnosti s svojimi krivicami in goljufija- mi, so šli nocoj z njim na tej nevarni poti proti domu. V div- jem plesu so se vrteli okoli nje- ga, da se mu je zdaj zamegilo pred očmi, zdaj zaiskrilo, in se mu je zdelo, da se giblje in zib- lje pogorje pod njim, da pleše mračno nebo nad njim, da se vrti ves v noč in grozo zaviti

svet ob njem.

"Pazi, Tratar!"

"Nocoj — če le nocoj pridem srečno domu —"

Zagrmelo je nad njim, kakor bi mu nebo hotelo zadušiti sr- čno prošnjo in veliko obljubo, ki jo je nameraval poslati v viša- ve, kakor bi mu grozilo in mu naznanjalo, da ga ne mara po- slušati, ne uslišati.

Ozračje je bilo prenasršeno s težečo vročino. Zdaj in zdaj je potegnil kratak, šumeč suneč skozi potuhnjeni, prežeti mir, kakor bi plašna priroda zadir- hal in zavzdihnila naglo, v te- sni grozi. V zraku je viselo tež- ko in grozno, kakor bi visela nad svetom razjarjena, stisnje- na roka božja, pripravljena, da udari v prihodnjem hipu s strašno jezo, z uničujočo moč- jo. Zablisknil je zdaj zdaj iz očesa božjega žarka, nagel, ble- ščeč in pekoč, kakor bi Večni premeril s hipnim pogledom globočine pod seboj, ali se še kuha v njih hudobija, ali še cveti goljufija, ali se še moč- no in bahato šopiri odrtija, ka- terih krik po maščevanju se to- likokrat, tako glasno in tako bolešno dviga k njemu v viso- čine. In komaj je pogledal Vse- vidni čez obličje zemlje, se je razsrdil in je zagrozil z bob- nečim glasom, da se je stresel gorovje in so zadržale doline, kakor trepetajo plašno srce bo- jazljive deklice pred razvnetim srdom očetovim.

In v tej temi, ob teh kratkih, pretrganih žarkih, ki so bolj slepili s svojo žgočo ostrostjo nego kazali pot, ob tem groz- nem šumenju in bučanju je taval Tratar po ozkih potih z gore. In si je govoril v blodnih mislih: "Ko bi bil doma, na Trati! Kaj za škrate sem se

zamudil tako dolgo! . . . Spet koren . . . tu spet drevo . . . za pet ran Kriščevi! . . . Ne pedi daleč ne vidi človek pred seboj . . ."

Zadeval je zdaj ob nazgor štrleče korenine, zdaj je tre- skal ob drevje, da mu je plesal venec pisanih isker pred očmi, in se srdil ob vsej grozi nase in na Smrečnika .

"Norec, da sem mu tako do- bro plačal! Upijalil me je, ta zvitorpec gorjanski! . . . Ali me ni upijalil? — Križ božji, kako grmi! Kakor bi se podir- ral svet, se bližal sodni dan . . . V imenu Očeta in Sina in svetega Duha, Oče naš, ki si v nebesih . . ."

Molil je kakor v sanjah, a ni- koli ni domolil očenaša do kon- ca. Poprej je spet butnil ob kamen, spotaknil se ob koreni- ko, da se je nevarno zagugal in bi skoraj padel, zaletel se ob deblo pripotnega drevesa. Ali pa mu je zmedla misli in besede molitve grozota noči, strahota razbrzdanih priro- dni in nebeskih sil, ki so divjale med zemljo in med nebom. V oblakih so se križali bliski, ka- kor bi hoteli s strašno bleste- čimi svojimi ostrinami razre- zati vse nebo, v cape raztrgati in razcefrati ves črni zastor, viseč od neba do zemlje in čez ves svet. Bobnelo je čez gore in doline, iz štrlečih čeri in iz prepadov v temo skritih, kakor bi trobile trobente sodnega dne in bi klicale: "Postoj, krivičnik in goljuf! Stopi sem pred Sod- nika in daj odgovor, zakaj pri- šla je tudi zate ura računa in plačila."

Nenadoma, glej, se je posve- tilo iz doline, kakor bi se razli- la skozi razburkano noč luč sla- be leščerbe. A že čez malo hi-

pov je bila vsa noč tam doli rdeče razjarjena.

Tratar je odrevenel. Obstal je na mestu, kakor bi ga bila prišla od spredaj silna roka in ga ne bi pustila naprej.

"Jezus, Marija, ali gori?" Pijane oči so mu stopile iz jamic in so videle čez hipe že mnogo jasneje, kakor da je ob novi grozoti izginjala in izpuh- tevala pijanost. S strašno gro- zo so strmele na žareče valove, ki so se razlivali na vse strani mračnega morja, na vse strani globoke, črne noči, da se je bolj in bolj jasnila. Moreča teža mu je legala na srce, mračne slutnje so se mu v hipu pola- stile vseh misli:

"Kje je to? Pa ni na Trati? — Ravno tam mora biti Trata! — Trata gori, moja Trata! . . . Črešnik, ti si jo prekel . . . trikrat prekel bodi ti! . . . Ah ne, ni mogoče! Ni Trata, mo- ja Trata — ni! . . . Ali je, ali ni? . . . Glej, tamle tista samot- na bora — jasno jo vidim, in prav tam čez leži Trata . . . Nebeški Bog, ti pravični . . . ali si jo udaril ti? . . . Moj dom, o moj dom!"

Glasno je govoril v bučečo noč, ječal, rjul kakor ranjena zver. — V hipu pa se je spustil v divji beg. Nič ni več pazil na pot, le v odsev daljnega ognja so se mu spet in spet upirale plašne oči. Nič ni mislil, da so tik ob stezi prepadi, globoki, za smrt nevarni. Ni imel časa za take malenkosti, le na Tra- to je mislil, na ljubljeno svoj dom, ki gori, ki trpi in ga kli- če: "Kje si? Glej, uničuje me ogenj, a ti — kje si, da bi mi pomagal?"

Dalje in dalje je drvel v noč, pod strašnimi bliski nebeskimi, pod grozečim gromom božjim.

Zdaj, o angel varih, če ga ima — stopaj tesno ob njem, drži ga z močno roko, vodi ga varno! Zakaj oko njegovo je vse zbegano, ne pazi več ne na smer, ne na pot; noga njegova stopa po nevarnih krajih, še nevarnejšim naproti. Zdaj, o pomočnik v sili, o svarilec v nevarnostih, stopi k njemu in ga glasno posvari: "Pazi, Tra- tar! Stopaj previdno!" — Zdaj o Mati vseh, ki trpe in so v stis- kah, o Kraljica romarjev in popotnikov, o Zavetnica zablod- lih, razprostri nad njim svojo mogočno lilijasto roko, poreci mu s svojim milim, vedno skr- bečim materinim glasom: "Pa- zi, otrok! Glej, kam drviš, ti ubožec!" — Zdaj, o milostno oko božje, odpri se, polno us- miljenja, posveti mu, polno ljubezni, in mu pokaži prepad, ki zija pred njim. Odpri se — v zadnjem hipu!

Ni vreden? . . . Ni vreden — o Bog! . . .

Divji krik je jeknil skozi vi- harno noč. Kamenje ob robu prepada se je krušilo, odtrgano od matere skale po veliki teži, ki je nena- doma padla nanje; kotljalo se je v globočino, odbijalo se od čeri, padalo globlje in globlje. Veter je zečel z zateglim jokom nad zevajočim prepa- dom, kakor bi zavijal pes nad mrtvim svojim gospodarjem. Oko božje je pogledalo s krat- kim, vse prodirajočim pogle- dom na prazno pot in na globo- ko dno prepada; bobneče se je

valil grom čez gorovje. 'Vmes pa so se krohotali zli duhovi: "Naš si, Tratar."

(KONEC.)

Bodite ponosni, da imate ta- ko veliko število Jednotinih sobratov in sester.

V LOGE
v tej posojilnici
savarovane do \$5,000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance
Cooperation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in družbene
vloge.
LIBERALNE OBRISTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - HEAd. 6971
CLEVELAND 2, OHIO

Angleški
Molitveniki
V krasni vezavi, najfinej-
šega izdelka.
"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.50
"KEY OF HEAVEN"
v imitiranem usnju \$1.00
Naročite pri:
SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

DR. P. B. VIRANT — OPTOMETRIST
PREGLED OČI — PREDPIS OČAL
Uradne ure: 9:30 do 12:00; 1:30 do 5:00
Zvečer: 6:30 do 8:30
v sredo in soboto: 9:30 do 12:30
15621 Waterloo Rd. Cleveland, Ohio
v posloppju North American Banke
Za sestanek pokličite IVanhoe 6436

DRUGA IZDAJA
ENGLISH - SLOVENE
DICTIONARY
(Angleško-slovenski besednjak)
Naročite pri:
DR. F. J. KERN
6233 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
CENA \$5.00

Naročite si dnevnik!
V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom
"AMERIŠKA DOMOVINA"
V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en
SLOVENSKI DNEVNIK
Ako še niste naročeni na
"AMERIŠKO DOMOVINO"
nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.
"AMERIŠKA DOMOVINA"
je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.
Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.
AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Kam se pa tako mudi?

Buy War Bonds
for Victory!

K TELEFONU HITLJO

Vsak večer jo ubere tisoče mož in žensk v službi do najbližjih telefonov, da bi govorili z družinami in prijatelji doma. Večina klicev na daljavo iz ta- borišč in pomorskih postaj je zasede- nih za nekaj kratkih ur.

Mnogo okrožij bo najbrže zasedenih v tistem času in dosti pomaga, ako so li- nije proste od 7 do 10 za moške v službi.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

For Victory...
Buy
UNITED STATES
BONDS * STAMPS

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

WINNERS SWEEP CLEAN AS JOLIET LADIES BOWLING CIRCUIT OPENS SEASON

Joliet, Ill. — The Joliet K. S. K. J. Ladies Bowling League opened its season in grand style last Thursday night. It was victory night for three teams because each team defeated their opponents three games.

The Avsec Printers tripped the Tezak Florists thrice. Mayme Umek's series of 455 and Jule Camp's of 449 were high for the winners. Helen Kieth and Barb Buchar did best for the losers with a series of 456 and 374 respectively.

Zema Drugs took two games from the Bluth Grocers. Gen Laurich tallied up a nice series of 454 followed by teammate Mary Salesnik with a 440 series.

The Joliet Office Supply captured three games from the Gorsich Markets. Marge Dolinshek, captain of the winning team, posted a 470 series. Betty Martincich, runner-up, gathered a 445 series. For the Gorsich Markets, Jo Ramuta was high with a 454 series.

Papesh's Tavern made a clean sweep over Peerless Printers with three victories. Dot Dolinshek's series of 455 and Marge Cohil's series of 433 helped to lead the team to victory. Vida Zalar was high for the losers with a series of 484.

Ten Pin Chatter

Hello there and how are you, were the welcome greetings exchanged by one another... After an absence of a year or more, we welcome back to our league Helen Ro-

zich, Gen Golobitsch and Marie Terlep... Therese Ambrose made her debut into the league. A hearty welcome, Therese!... No, girls, it is not the foul boy calling the fouls. It is the Magic Eye... Jo Ramuta rushed the season a bit and wished one of the keggers a Happy New Year and came back and said "Oh! I mean a Happy Bowling Season!"... AMM 2-c Joseph Przybylski, who is home on leave, paid the bowlers a visit in the evening's bowling session... There were some marvelous split pickups by: Mary Salesnik 6-10; Jennie Juricic 5-8-10; Lillian Grayhack 7-9; Jule Camp 5-10 and Helen Rozich 8-10. Nice bowling, girls, and keep it up... Dot Dolinshek had high game for the night and Vida Zalar had high individual series... High scorers: Dot Dolinshek 1822; Helen Kieth 180-160; Betty Martincich 179; Mary Salesnik 178; Isabelle Gregorich 178; Jo Ramuta 175; Helen Rozich 175; Marge Dolinshek 175; Vida Zalar 172; Gen Laurich 165; Mayme Umek 160, and Jule Camp 160... So long for now... I remain

Joliet KSKJ Ladies Bowling League Standings

	W.	L.	Pct.
Avsec Printers	3	0	1.000
Joliet Off. Sup.	3	0	1.000
Papesh Tavern	3	0	1.000
Zema Drugs	2	1	.667
Bluth Grocers	1	2	.333
Tezak Florists	0	3	.000
Gorsich Markets	0	3	.000
Peerless Prints	0	3	.000

ZELEZNIKARS TALLY THREE; OTHER WINNERS EDGE IN CHI STEPHENS PIN LOOP

Chicago, Ill. — Zeleznikars tallied three while other winners edged in last week's session of the St. Stephen Bowling League.

Zeleznikar 3, Dr. Grill 0

Frank Kopore and Johnny Foys helped put the heat on with their scores of 556 and 517. For the M. Dees Louie Zulich led with 556 and Joe Osterman followed with 501.

Tomazin 2, Fidelity 1

For the Tavern the two Tomazin boys did the work with J. R. toppling 491 and Bob 465, while another pair of brothers did best for Fidelity, namely, Frank Strupeck 545 and Carl Strupeck 516.

Jerins 2, Kosmach 1

The Jerin Butchers were led by Frank Bicek with his 531 and Urban Strohen 487. John Jeray with 538 and Louie Zefran with 454 were tops for the Kosmach Boosters.

Park View 2, Gottlieb 1

For the winners Frank Bannich had 521 and Eddie Sinkovec 497 while Victor Prah's 506 and Frank Gottlieb's 464 were best for the losers.

Darovic 2, Monarch 1

The Darovic Lawyers swept the Monarch Beers with John Sluga hitting 526 and Lenny Kerzich 484. Ken Klaczynski with 524 and Bill Arbanas with 511 tried their best for the Monarch Beers.

200 Bucket: Frank Kopore 210; Frank Strupeck 203; Frank Bicek 204; John Jeray 213; John Gottlieb 200; Ken Klaczynski 231.

Our Uncle Sam let a few of our old bowlers come down and visit with us. They were Red Grill, Hank Bogolin, Tony Kovacic, Frank Puklavetz and Bernard Rom. We're hoping to see a lot more of you boys, so don't forget to drop around when you are in town.

CHAPLAIN P. SEPAROVIC WRITES

Dear Editor:

Well, I am far away at the present, so I think it is my duty to notify you, in order that you may send my paper to this station.

To my amazement I came among the people, I never dreamed about. Besides acting more like an interpreter in this theater of war, I happened to be the chaplain to so many thousands of Slovenian boys, who were sent by the Italian government to work in the nearby regions. These

boys are very eager to have some Slovenian literature, too, because they cannot get anything from their own home. Can you spare and include one more copy, when you ship my own? I think you would do these boys a great favor.

The American authorities are very good to them, because they are thrifty workers, working hard for the American army. Please send one extra copy as a gift to these boys.

(Continued on Page 2)

CLEVELANDER IN 60 MISSIONS HELPS WRECK BATTLESHIP

Lieut. Francis R. Jaksic Clevelanders helped wreck the big French battleship Strasbourg (26,000 tons), as she and the cruiser adjacent poured fire on invasion forces at Toulon in Southern France last month. A submarine was sunk in the blasting, fliers of the 321st Bomb Group from the 12th Army Air Force in the Mediterranean, gave this "fish barrel" set up. But the "fish" fought back and the German gunners mangled the medium bombers badly. The cruiser heeled on her side, the battleship's guns were silenced. Among the attackers from Cleveland was First Lieutenant Francis R. Jaksic, 6111 St. Clair Ave., who has completed over 60 missions and has been commended and decorated a number of times for bravery and skill in the performance of his duty.

His brother, Lieut. Dick, is a pilot with the bomber squadron, stationed at present at St. Markos, Texas.

OUR CHILDREN

O sweet young faces, turning eagerly To gaze adown the path that you must tread And smiling as you count its pleasures o'er, Green grass beneath and blue sky overhead. Oh! Shall we tell you that the way is long And weary, and temptation sharp and strong?

O bright young eyes that see the flowers alone, Unwitting of the piercing thorns below; That fearlessly flash back the sunshine's joy, Nor dread the cloud and winter snow; Oh! Shall we tell you that the falling tears Will dim your brightness in the coming years?

O brave young hearts that burn to meet the foe And rouse the echoes with your battle cry, Fain to be champions of the good and true And wave abroad the palm of victory. Oh! Must we warn you that defeat is near And bid your courage change to doubt and fear?

We dare not and we would not. Blessed light From heaven that shines upon your onward way! No words of ours shall dim its radiance sweet; You could not hear our warning voice today. Each soul God sends to earth must pass through pain And darkness, and so back to God again.—Selected.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—
Let freedom ring on Uncle Sam's cash register! Buy U. S. War Bonds and Stamps.

START DRIVE FOR CLOTHES, FUNDS FOR NEEDY IN EUROPE

Pittsburgh, Pa. — A drive to collect clothes and funds to help the destitute in Yugoslavia has received the sanction of the government and local Slovenian people have welcomed the permission.

A committee of workers has been formed and will canvass the community. The committee, at this time, urges all to be as generous as possible for cold weather will soon set in and aid to our relatives in Europe cannot be given too soon.

Katherine Rogina, Secretary Lodge No. 81.

INSTRUCTIONS FOR MAILING CHRISTMAS GIFT PACKAGES TO OUR MEN IN SERVICE

Time of Mailing: Mail between September 15 and October 15. If possible, it is best to mail before the end of September. During this period, Overseas Christmas Packages may be mailed without the usual written request.

Size and Weight: Overseas Christmas Packages cannot weigh more than five pounds when wrapped, cannot measure more than fifteen inches in length—and cannot measure more than thirty-six inches in length and girth combined.

Address: Be positive that your Overseas Christmas Package is completely, correctly, clearly and legibly addressed. If possible, print address with a substance that will not mar, streak, fade or smudge. Enclose a complete address and return address inside your package. This will insure delivery if the outside wrapping should become soiled or torn.

Label: Mark your Overseas Christmas Package as "CHRISTMAS GIFT PARCEL." Do not use label which resembles a postage stamp or mark of any kind.

Postage: You must pay the full postage of the Overseas Christmas Package from the post office where you mail it to the post of embarkation post office, in care of which the package is addressed.

Wrapping and Packing: Pack and wrap securely in a strong box. Do not use a shoe box. If package contains small items, wrap each one completely and thoroughly so all contents are protected.

Christmas Cards: Christmas Cards, which must be sent in sealed envelopes, may be mailed any time during or after the 30-day-package-mailing period.

What Not To Send: Do not send perishable foods. Intoxicants—weapons of any kind—poisons—and all inflammable materials, including matches and lighter fluids, are strictly prohibited.

This year the above mailing dates apply to ALL of the Armed Forces. Everyone wants our people in the Armed Services overseas to have a Merry Christmas and receive their gifts on time, and in good condition. Please follow these directions carefully and you will be of great help to the combined postal services of our Armed Forces.

For further information consult your LOCAL Postmaster.

Money talks! United States War Savings Bonds and Stamps shout "Victory!"

CATHOLIC CHILDREN SHOULD BE IN CATHOLIC SCHOOLS

Years and years ago, it appears from the nursery rhyme, children laughed to see Mary's little lamb in school. Though a school is a very laudable institution in itself, a lamb is certainly out of place in one. However, this nursery contretemps fortunately only produced merriment.

There is no such happy ending for children who are in the wrong school. Their whole training is miscast and the results can be deplorable.

Since we live in the Christian era it follows that there can be no ideally perfect education that is not basically Christian. We send our children to school to prepare them for what they must be and what they must do while on earth in order to attain the sublime end for which they were created; namely, the salvation of their immortal souls. Everything they learn must

S-Sgt. PAZDERTZ MERITS SECOND SILVER STAR

Joliet, Ill. — The same medal, the army award for valor in combat received by S-Sgt. Ed Pasdertz seven months ago for outstanding gallantry in action at Makin Atoll in the Gilbert Islands, was awarded again on July 22 at Saipan.

S-Sgt. Pasdertz, a member of the 27th Infantry Division and a leader of an anti-tank platoon, had no time to shave for 10 days or even time to change the clothing worn thru three weeks of almost continuous fighting. As he directed his men in clearing up the newly-won area, a jeep bearing a high ranking general drew up. Sgt. Pasdertz was amazed to find himself summoned into the presence of Lieut. General R. C. Richardson, commanding general of army troops in the Central Pacific. Sgt. Pasdertz stood at strict military attention while Gen. Richardson pinned to his battle-soiled jacket the Silver Star.

NEW MEDIC

Cleveland, O. — Leonard J. Janchar received his Medical Degree on Sept. 25, at the Convocation of the School of Medicine of Western Reserve University held at the Allen Memorial Medical Library. He is also a graduate of John Carroll University.

On October 1, he will commence his internship at St. Vincent Charity Hospital. He is 25 years old.

Dr. Janchar is the son of Mr. and Mrs. Frank A. Janchar, who reside at 620 E. 94 St. He is a cousin of Rev. Ludwig J. Virant, pastor of Immaculate Conception Church at Madison, O.

His mother is the former Theresa Justin from Lorain, O. and his father is the son of the late Anton Amelia Janchar.

TO REVIEW BOOK AT MEETING

Cleveland, O. — The Yugoslav Slovene Club will hold its regular monthly meeting at the International Institute on Monday, Oct. 2, 8:30 p. m. Guests are welcome to this meeting at which Miss Sue Saltzman will review Margaret Landon's book "Anna and the King of Siam."

DFC AWARDED TO LT. JOHN DELACH

1st Lieut. John J. Delach

An Eighth Air Force Liberator Station, England. — First Lieutenant John J. Delach, navigator on the Liberator "Q for Queenie," has been awarded the Distinguished Flying Cross for extraordinary achievement and leadership on 25 heavy bombardment missions to enemy targets, Maj. Gen. James P. Hodges, Liberator Division commander has announced.

Lieut. Delach lives at 1821 Himrod St., Ridgewood, N. Y. The presentation of the medal to Lieut. Delach was made at a recent ceremony by Brig. Gen. Leon W. Johnson, Combat Wing commanding general, and holder of the Congressional Medal of Honor for leadership on the first Ploesti raid. The citation accompanying the presentation read:

"For extraordinary achievement while serving as lead navigator on many heavy bombardment missions to Germany and enemy-occupied territory, Lieut. Delach has displayed superior navigational ability in overcoming adverse weather conditions and in

leading his formation to successfully bomb targets of deep penetrations. The skill and devotion to duty displayed by Lieut. Delach on these many occasions reflects the highest credit upon himself and the armed forces of the United States."

On one of these missions, while leading a Liberator Division, Lieut. Delach was navigator for General Johnson and the rest of the formation attacking an enemy target. During the critique after the bombers returned, the General called the navigation superb.

A lead navigator, Lieut. Delach is a member of the Liberator Group commanded by Lt. Col. Lorin L. Johnson of Payson, Utah. This Group made its 100th mission in support of the initial landings by United Nations Forces in Normandy on D-Day. The Group was recently cited for "distinguished and outstanding service" by General Hodges.

In addition to his latest decoration, the Lieutenant also wears the Soldier's Medal—highest non-combat award given by the Army—and the Air Medal with three Oak Leaf Clusters, for meritorious achievement on aerial flight.

Before entering the Army in January, 1942, Lieut. Delach was in the Merchant Marine. He is a graduate of Brooklyn Technical High. He was just recently made Captain.

Lieut. Delach is the son of Marcus Delach of Maspeth, N. Y. and the late Ann Spolar Delach, sister of Katie Rauk of Alliance an Agnes Spolar of Cleveland.

LIFT CURTAIN FOR JOLIET MEN'S BOWLING LEAGUE, WINNERS EDGE

Joliet, Ill. — The Joliet K. S. K. J. Men's Bowling League 1944-45 season was officially opened last Wednesday night with Joseph Zalar, Supreme Secretary and Rev. M. J. Butala Supreme Spiritual Director rolling the first balls for good counts.

Tezaks723 861 868

White Front 743 805 839

The Tezak Florists got off on the right foot by winning two games from the defending champs, the White Front Liquors. Frank Gregory's 540 and John Kren's 507 series topped the Tezak scores, while Al Juricic's 555 series topped

the White Front—as well as the League—scores.

Eagle Store 714 846 879

Slovenics787 770 858

The Eagle Store team copped two games from the Slovenic Coals. Marty Slack's 523 and Andy Kludovich's 510 scores were tops for the Eagle team while Roy Keith's 527 and George Karl's 503 scores were high for the Slovenic Coals.

Peerless740 851 811

Avsec812 800 827

The Avsec Printers took a pair of games from the Peerless Printers. Lou Fabian's

(Continued on Page 2)

K-RATIONS FOR TWO

Pvt. Robert W. Hopper, left, of Huntsville, Ala., and Pvt. Robert Grant of Barberton, Ohio, indulge in K-Rations, each supplying his own. All K-Rations are wrapped in extra heavy cellophane and packed in a box with a protective wax coating to protect the contents from rain or tropical humidity. Used fat is a necessary ingredient in the manufacture of both the cellophane and the wax coating. The fat saved in this process helps preserve the food supplies of fighting men.

(Continued on Page 2)

★ CLEVELAND SERVICEMEN'S NEWS ★

DECORATED

Silver Star
Pfc. Adolph H. Dokler, 3037 Walton (cluser in lieu of second Silver Star).

Distinguished Flying Cross
Lieut. Robert M. Skebe, 19709 Cherokee Ave.

Completes Course
Cpl. Fred C. Nachtigal, the son of Anton Nachtigal, 14801 Hale Ave., recently completed an orientation course designed to bridge the gap between training in the States and combat soldiering against the enemy in France. At this Air Service Command Station Cpl. Nachtigal attended a series of lectures given by battle-wise veterans which included instructions on chemical warfare defense and pertinent tips on staying healthy in a combat theatre.

His next station will be one from which America's fighting planes cover our liberations of Occupied Europe.

Before entering the Army Air Forces, he was a student at Ohio University in Athens, Ohio.

Frank G. Jagodnik F 1-c is now stationed at New Hebrides. The son of Mr. and Mrs. Frank Jagodnik, 15226 Holmes Ave., he would like to hear from his friends.

Reported Safe

After being listed a missing in Italy since June 23rd, Pvt. John Chernko, 34, has been reported safe. The son of Mr. John Chernko, 546 E. 152nd St., he lived in Chicago prior to his induction. His wife Marjorie lives in Chicago.

Recovering From Wounds in England

The War Department has notified Mrs. Frances Popik, 1209 East 167th St., that her husband, Cpl. Joseph J. Popik, 25, is in a hospital in England recovering from battle wounds suffered in France August 28. Cpl. Popik was employed at the Swardout Co., before his induction in February, 1942. He went overseas in May. His parents live in Masury, O.

JOLIET KEGLERS START SEASON

(Continued from page 7)
529, John Azman's 507 and John Korele's 507 series topped the Avsec scores while Eddie Ramuta's 550 series topped the Peerless scores.

Famous Firsts

The first strike, Al Jurisic ... the first double, Lou Fabian ... the first turkey, John Azman ... the first spare, Matt Slana and John Bluth ... the first split, Frank Gregory ... the first blow, John Azman ... the first gutter sweeper, Gene Tezak ... and, the first 200 or better game by Al Jurisic with 211 in his first game.

Alley Reflections ...

The boys were really bearing down ... but the slicked up alleys fooled them ... and the Rival Alleys management has an innovation for the foul man ... the old reliable electric eye ... and for the first time it was really busy ... it seemed that the bells were ringing (and incidentally tolling for the offender) all evening ... will have to do better the next time ... former Service-Men started rolling again, namely: Eddie Ramuta, George Gasperich, and Frank Gregory ... and they bowled good scores ... from opening nite observations and comments, a very successful season is expected ... as the teams appear to be evenly matched and averaged ... Al Jurisic notched up the high series of 555 ... and quite a

Wounded in France

Miss Ann Molnar has been notified that her brother Cpl. Alex. E. Molnar was wounded in France Sept. 1. He is the son of Mrs. Mary Molnar of De Lancey, Pa., and John Molnar of Douglas, Ariz.

Cpl. Molnar was employed by the Burgess Co. prior to his induction in November, 1942. He has been overseas eight months.

Communications Officer Inside Germany

With Lieut. Gen. Courtney H. Hodge's First Army, Lieut. Frank R. Klats serves as communication officer in a front-line infantry battalion inside Germany, according to his father, Anthony, 501 E. 120th St.

Killed on Guam

Pfc. John L. Znidarsic, 22, who served overseas for 16 months with the Marines, was killed in action on Guam; his sister, Mrs. Frances Jasko, 1345-Russel Rd., learned from the Navy Department. No date was given.

Pvt. Znidarsic was last heard from in May when he wrote: "I have been through three big combats and got through them O.K." He enlisted in the Marine Corps in August, 1942.

Besides his sister, with whom he lived before enlisting, he leaves five brothers, Frank, Joseph, Cpl. Victor, 30, at Lake Charles, La., Pfc. Louis, 26, in France, and Pfc. Anton, 21, in the South Pacific, and one sister, Mrs. Jennie Etchel.

Wounded in France

Mrs. Ursula Skul has received a telegram from the War Department informing her that her son, Pvt. Ed Skul, was wounded in action in the French front July 21. Private Skul entered the Army in March, 1943, and went overseas last May. He is a former employee of the Draper Steel Barrel Co.

A BRIEF HISTORY OF FRATERNALS

The American fraternal societies started to operate about 76 years ago. The father of this great idea, the founder of our fraternal societies, was John Jordan Upchurch, who organized Oct. 27, 1868, at Meadville, Pa., the first society of its kind, named Jefferson Lodge No. 1, Ancient Order of United Workmen.

This was the seed of fraternalism in our country, which developed into a gigantic organized benevolent body, comprising today thousands of various fraternal societies and unions, with a total membership of approximately twelve million members, with an insurance resource of over ten billion dollars. Millions and millions of dollars were already paid to their respective beneficiaries.

At that time the task of starting societies was difficult from a business point of view. The pioneers of American fraternalism had to overcome many obstacles and hindrances in their labors of organizing and conducting new societies. They had no practical experience of the past, neither did they have any idea of the present type of rating of assessment, and amounting the benefits. Everything was started anew without any previous experience.

The first established figure in case of death of one of the society's members was a mere guess, and was to be \$1 per capita assessment to be levied to cover funeral expenses and the eventual balance was to be paid to the family or relatives of the deceased member.

This was the beginning of the method of paying monthly dues and the payment of death benefits in fraternal societies. However, this method did not exist very long. The leaders of various fraternal societies came to the conclusion that the operating system had to be changed in order to protect the insured members and their beneficiaries on a more sound basis. To make the system more secure, they levied dues for the sick benefit fund, and also for the death benefit fund.

After 1870 similar societies were organized in Pennsylvania, Ohio, Kentucky, Indiana, Iowa, New York, West Virginia and other neighboring states. Fraternalism shortly found its way into every corner of our Union.

Fifty years ago the KSKJ was organized. Before that time there were various independent Slovenian benevolent societies in many states. The first independent lodge, St. Joseph's Society, was founded in Calumet, Mich., Sept. 17, 1882. Next in order was St. Martin's Society of Chicago, Ill. (at present St. Stephen's Society No. 1 KSKJ), which at that time was affiliated with the Bohemian Catholic Union. St. Martin's Society was organized Dec. 2, 1888.

These two branches were as seeds, and in no time other Slovenian benevolent societies were organized in various settlements, towns and cities with Slovenian inhabitants, viz: Joliet, Ill.; South Chicago, Ill.; La Salle, Ill.; Tower, Minn.; Ely, Minn.; Forest City, Pa.; Glenshaw, Pa.; Renovo, Pa.; Pueblo, Colo.; Cleveland, O.; Frontenac, Kas.; Clinton, Ia.; and Butte, Mont.

The object of each society

was to support mutually the members in case of sickness and misfortune, and eventually furnish them a decent funeral.

One of the pioneers of our fraternal societies, was KSKJ was the late Rev. Francis S. Šušteršič of Joliet, Ill. Father Šušteršič (Šuštershich), although small in stature, was great in spirit, and bore a great love toward his Slovenian brethren. He was not only a zealous priest and missionary, but also a great patriot, who knew and understood the needs of the American Slovenians. With this knowledge in mind, Father Šušteršič attended the meeting of St. George's Society at Joliet. On March 12, 1893, Father Šušteršič recommended the organization of the Slovenian Fraternal Union. This plan was met with approval by the members of the society, and Anton Nemanich and Peter Rogina were named as temporary members of the committee for organizing the Slovenian Fraternal Union.

At a special meeting, held two weeks later, plans were made for further steps toward the realization of Father Šušteršič's idea. Three more members were added to the organization committee: John Metez, Stephen Stamel and Joseph Panian. At the same meeting it was decided to call this fraternal union "Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota."

Conditions at this time were very poor, especially for the laboring class, comprising many Slovenians. Due to economic conditions further negotiations for the tentative union were delayed. At that time the Rt. Rev. F. J. Buh of Tower, Minn., published the Amerikanski Slovenec, the first Slovenian newspaper in America. During the vacation months Slovenian seminarians, visiting this venerable prelate, assisted him with the work of publishing the paper. Among the seminarians, Matija Šavs, after a study of the conditions of the American Slovenians, wrote in the Amerikanski Slovenec an article entitled "Svoji k svojim" or "Everyone to his own." In it he brought forth the question:

"Where is the Slovenian Union? Slovenian societies, attention! The American Slovenians must unite! Let us therefore unite in the Slovenian Union!"

This article roused the interest of the societies. Msgr. Buh threw open the columns of his paper to the societies for correspondence and agitation for the Slovenian Union.

Besides Msgr. Buh, Father Šušteršič and Matija Šavs, Joseph Panian, Michael Wardjan and Joseph Študel worked hard and appealed in recommending the establishment of the Union.

At a meeting in Joliet a special committee was appointed, with Mr. Wardjan as secretary. He immediately requested Msgr. Buh to send him the names and addresses of all the Slovenian societies. Whereupon he wrote them and called upon them to attend a general convention in Joliet for the sole purpose of uniting and organizing the Slovenian Union. The convention opened April 1, 1894, and on the next day the first Slovenian fraternal union in the United States was organized, under the name of Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota.

PRIEST AND SOLDIER

By Eddie Doherty

On the northern edge of Times Square, the most frequented spot in New York, and perhaps in the whole world, there stands a statue of the Rev. Francis P. Duffy, chaplain of the old 69th New York—a regiment that covered itself with glory in the first world war.

Millions of people have gazed at this statue, though only a few of them really saw it. One statue looks more or less like every other statue, and the average American, even when he turns tourist, doesn't bother himself with statuary.

Men sit on benches nearby during the day, resting, staring at the traffic, glutting themselves with the constant roar and rattle and clamor of the big city; and now and then one of them may glance curiously at the figure of Father Duffy in his army uniform and wonder a little about him.

But the soldier priest stands there, most of the time, neglected, a sermon preached to a world in confusion and bustle, a spectacle unnoticed or ignored, a memorial unobserved and unremembered.

Oh, sometimes a man or a woman or a child pauses to read the inscription under the heroic figure—and perhaps a prayer is born in that moment, or feelings of patriotism, and love of God, lift up a heart. Or it may be that a little wonder about the Catholic faith enters a mind questing for peace. If so, the statue can endure the neglect of millions.

There is a memorial to a soldier priest in Chicago, too—though few people know about it. It rests at the foot of a tall flag-staff—like a tiny piece of green moss at the foot of a giant oak. It is a small brass plaque commemorating the death of Father James Matthew Liston, the first of Chicago's army chaplains to be killed in action in the present war.

The people in the 6600 block in South Honore St., in which Father Liston once lived, and where his father, James Liston, Sr., still resides, honored the plaque last Memorial day, in a brief ceremony during which there were prayers, patriotic hymns, the raising of Old Glory and of a service flag containing 24 stars, the firing of a salute by members of the Veterans of Foreign Wars, and the blowing of Taps by a high-school boy in the uniform of a cadet.

Father Liston, born in Chicago, was ordained at Mundelein fifteen years ago. For ten years he served as a curate in Chicago parishes, working mostly for and with boys. Boys were as precious to him, it seemed, as they were to Saint John Bosco.

"It was probably his love for boys, and for young men, that impelled him to join the army as a chaplain," says one of his classmates, the Rev. Francis Coyle of St. Leo's parish. "Boys in danger—that was the magnet that always drew him."

Father Liston had spent scarcely a year as an army chaplain when he was killed. He was one of a number of chaplains aboard a ship crossing the Atlantic. One of the priests who survived has written a letter telling of the life on board this ship, until the torpedo sank it.

The priests said Mass every morning. They made life cheerful aboard ship. They gave advice to hundreds. They wrote letters for scores of soldiers. They held public prayers. They said the rosary aloud at least three times a day.

It was about 2 o'clock in the

morning, a few hours after the last rosary was said, that the torpedo struck. Father Liston, it seems—though this cannot be verified—was badly wounded. He is said to have been placed in a life boat, that capsized and threw him into the ice cold seas.

There are several other accounts of his death. The Army has sent word to his father, confirming only the fact that he died—yet, because there are such scant details available, James Liston Sr. has not given up hope. It is possible his son managed to get into another life boat. It is possible he managed to reach some unknown island. It is possible he was taken prisoner aboard the submarine, or that he was rescued, eventually, by some passing ship.

Before the news of the padre's death reached the neighbors in South Honore St., they had already erected a sort of memorial to him, and to the twenty-three other boys who had gone to war from the block.

This consisted of a simple stone, set in a tiny garden on the corner of 66th and Honore Sts., just outside the green-shingled Reorganized Church of Jesus Christ of the Latter Day Saints. The flag-staff was planted just behind the stone. A flag was blessed and raised, and a service flag with 24 blue stars was flown just beneath it.

After the news came, a star was chiseled into the stone—beside the name of the chaplain—and it was painted gold. The first flag, now tattered and grimy, was replaced with a new one. And a service flag was made, with one big gold star above the 23 that remained blue.

It is a quiet corner, 66th and Honore Sts.; although, during the day noisy students play in the school yard across the way. You might pass by and never see the name of Father Liston, either on the stone or on the plaque.

Yet, if you wait there long enough, you will see many a boy stop and stare at that name—which stares, with adoration, on the name of Jesus Christ painted on the Mormon church. And you will see James Liston Sr., and some of his neighbors, pause there and bless themselves, and bend their heads in prayer.

Father Duffy's monument, prominent though it be, is only a monument. Father Liston's humble memorial is something of a shrine, both patriotic and holy; and something of an altar, for it commemorates the life of a man who sacrificed his life to the love of God, and to the love of these United States.

SCHOOLS FOR CATHOLICS

(Continued from page 7)

"Let the little children come to Me, and do not hinder them, for of such is the kingdom of God." Surely they contain apposite directions for the training of youth that no Catholic can safely disregard.

In summary we might say that although we have one of the finest public school systems in the world in the U. S., the public school is not the place for a Catholic child to be educated. As we all know, and to our sorrow, religion can have no place in the curriculum of the public school. Catholic parents must make every effort to see that their children are trained in a school where God is not exiled from His creatures. Sheer logic demands this for all of their schooling, primary, high school, and college.

Pope Pius XI, in his heart-warming encyclical on the

CH. SEPAROVIC WRITES

(Continued from page 7)

The region in which we are located is healthy, the climate dry. The vegetation is Mediterranean, for you see: palms, figs, olive trees, myrtle, vineyards, etc.

I enjoy to work with these boys. I am sure glad that I know so many languages, because I use my Italian, French and now Slovenian, too, besides English.

The government sent me by plane in here. It took me about 34 hours to arrive at the destination. It was simply exciting to fly through the clouds and looking down below into the deep ocean. On my flight I visited Newfoundland, the Azores, Casablanca, Tunis, Italy and finally I arrived at Corsica. People speak French and Italian. I guess I made about 4800 miles in the air.

For me it was a great and thrilling experience, because this was my first flight, and a long one, indeed. I am sure that I am going to learn French well, if I stay a long time among the French people, and I can say that I am succeeding already in speaking pretty fluently, to the surprise of those, who are here years already, but have never learned it as yet.

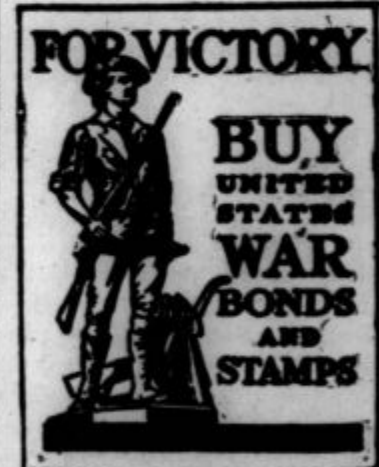
If anyone could provide me with a Church Book "Slovenska Cerkevna Pesmarica," I would be very thankful to him. I am willing to pay for it. The Slovenian boys are singing in Church very well. They even give concerts for the general public and soldiers, especially Americans. They really want to show how much they love their native land, which suffered so much.

Hoping that this letter may reach you as soon as possible, in order that I can get the newspaper for the boys and make them happy, I wish to close with the best regards to you and all the members of the Slovenian Catholic Union of America.

Sincerely yours,

Chap. P. Separovic, 1st Lt.

Editor's Note: Mr. Joe Grdina, proprietor of the Book Store in Cleveland, O., has donated two sets of S. Premrl's "Cerkvena pesmarica," which were mailed to Father Separovic last week. Father Separovic is a member of Sacred Heart Society, No. 70 KSKJ.

Christian Education of Youth, in matters educational calls parents the vicars of God. This is a noble title but it implies weighty obligations. "Parents, and all who take their place in the work of education," wrote this immortal Pontiff, "should be careful to make right use of the authority given them by God, Whose vicars in a true sense they are. This authority is not given them for their own advantage, but for the proper upbringing of their children in a holy and filial 'fear of God, the beginning of wisdom,' on which foundation alone all respect for authority, can rest securely; and without which order, tranquility and prosperity, whether in the family or in society, will be impossible."—Catholic Universal Bulletin.

DR. P. B. VIRANT — OPTOMETRIST

Eyes Examined—Glasses Fitted

For appointment call IVanhoe 6436

Office Hours: 9:30—12, 1:30—5:00

Evenings 6:30—8:30

Wed. and Sat.: 9:30—12:30

15621 Waterloo Rd.

The North American Bank Bldg.
Cleveland, Ohio